

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

XXVI. leto • 2015-2016 1

*Vedno znova iščemo
pogovore z našimi bližnjimi,
kajti pogovor je edini most
med ljudmi.*

Camus

Kazalo

- 3 Uvod
- 4 Duhovni pogledi
- 13 Papež Frančišek Frančiškovicim
- 15 Svetopisemske ikone
- 18 Luč svete Klare
- 20 Pogovor
- 23 Obletnica zlatih korakov
- 24 Zvezde za vso večnost
- 25 Brezmadežna
- 26 Vojska Brezmadežne
- 28 Biseri molitve
- 30 Predstavitev knjige
- 32 30. obletnica Duha Assisija je blizu
- 34 O Assisiju
- 41 Frančiškov svetni red
- 43 Otroci med nami
- 44 Med minoriti
- 46 Obvestila

Naslovnica: *Na gori Tabor so se odprla nebesa in takrat nam je Nebeški Oče zadnjič spregovoril in svetoval: »To je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte!« Jezus Kristus je Negova Beseda, kjer Bog izrazi samega sebe. To je beseda Ljubezni prek križa, saj Očetova volja ni bila, da bi »ta kelih šel mimo Njega!« Dialog, ki je najprej poslušanje in nato podarjena beseda v iskanju resnice, doseže najvišjo točko v ljubeči poslušnosti. Izberimo dialog, v katerem se Ljubezen pogovarja z ljubeznijo.*

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

– nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami
in BREZMADEŽNA. Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slov. min. prov. sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Dorica Emeršič, p. Martin Gašparič, p. Danilo Holc, p. Milan Kos, prov. minister, p. Jože Oswald, Urška Poslek, p. Andrej M. Sotler, p. Damjan Tikvič, p. Dominik Tikvič, p. Janez Šamperl

Glavni urednik: p. Danilo Holc

Odgovorni urednik: p. Milan Kos, prov. minister

Tehnični urednik: p. Tomaž Majcen

Fotografije: Ubald Trnkoczy, p. Andrej Šegula, Metod Perme, Goran Sabolič, Tomaž Rehar in arhiv

Lektorica: Hedvika Dermol Hvala

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana (Patricija Belak)

Tisk: Tiskarna Povše

Naslov uredništva: Trubarjeva 80, 1000 Ljubljana

Elektronska pošta: danilo.holc@rkc.si

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Fotografija na naslovnici: Ubald Trnkoczy

Človek je živ, če je v dialogu

V letošnjem letu je izšla knjiga avtorja Otta Neubauerja *Gremo na misijon* (priročnik za novo evangelizacijo). Ob besedah misijon in evangelizacija ne morem mimo pojma »dialog«. Pomen dialoga pri našem delu tudi avtor velikokrat poudari. V moji glavi se odpirajo vse dimenzije, ki jih ta beseda prinaša: dialog z Bogom, ki je temelj vsakega drugega dialoga, dialog s človekom, s kulturo, z drugimi verstvi, s samim seboj, ne nazadnje tudi dialog s stvarstvom, dialog z delom. Dialog pomeni odnos. Človek je živ, če je v odnosu, če živi odnose. Če teh odnosov ni, je mrtev, čeprav še »dih« in »hodi po tem svetu«.

Nove odnose, nove principe dialoga utemeljuje Jezus, ko pravi: »Ne imenujem vas več služabnike; [...] vas sem imenoval prijatelje« (Jn 15,15). Božja pozornost, ki jo lahko imenujemo ljubezen, se kaže v obliki prijateljstva. Zdi se mi, da sv. Tomaž Akvinski jasno postavi dinamiko dialoških odnosov: »Toda prijatelji mojih prijateljev so na določen na-

čin tudi moji prijatelji, čeprav mi niso všeč. Če nas povezuje prijateljstvo z Bogom, potem na podlagi tega prijateljstva ljubimo vsakogar, za kogar Bog ni okleval, da bi zanj daroval svojega sina, četudi je to naš sovražnik.«¹ V tem vidim »umetnost dialoga«, izziv za vsakega kristjana. V tej luči razumem sv. Frančiška, ki je v vsakem človeku videl brata, sestro. Bil je velik človek dialoga, ki ga je vzpostavljaval s skupnostjo, s someščani v mesu Assisi in tudi na vseh svojih potovanjih (nekatera bi lahko poimenoval kar ekumenska) – posebej ob obisku sultana, ko se je izkazal kot dober poslušalec, sogovornik. Pri dialogu gre za vzajemnost. Jaz govorim, ti me poslušaj – in obratno. To se preprosto zapiše, to racionalno zelo hitro razumemo. V življenju pa ni tako enostavno. Naši odnosi so pokazatelji naše »nepopolnosti« in »ranljivosti« ravno zaradi »dialoškega šuma«. Mož govori ženi, da ... toda žena je v mislih čisto nekje drugje. In ko spregovori, razjezi moža, ker mu s svojimi besedami sporoča, da ga ni »slišala«. Vezi se rahljajo. Pod besedico dialog razumemo tudi vsa prizadevanja na področju ekumenizma in medverskega sodelovanja. Poznamo zakonitosti, pravila, temelje, a se na tem področju stvari kljub temu zelo počasi premikajo.

Dialog, pogovor, komunikacija – tako »moderno« in tako »in«. Po drugi strani pa tolikokrat tako daleč od polnega življenja. Kdor »gara« v odnosu z Bogom (molitev, meditacija, Sveto pismo, duhovne vaje, romanja ...), je v pravi šoli dialoga. In ko tam slišimo sogovornika, ga začutimo, sem prepričan, da ga bomo začutili tudi v naših bratih, sestrah, ki so moji prijatelji ali pa ne. Sveti Frančišek nam je svetel zgled: dokler imamo čas, delajmo dobro.

Naj nas tudi ta številka revije *Med nami – Duh Assisija in Brezmadežna* opogumi, da bi naredili kakšen korak naprej v »dialogu« do Boga in naših bližnjih.

P. Andrej Šegula

¹ Cristoph Schönborn: Vom geglückten Leben, Dunaj 2008, str. 37.

Božanje besed

Polona Kališnik

Komunikacija v današnjem času ni tako preprosta, morda bi bilo bolje napisati spontana, iskrena, tista »ta prava«. Ljudje smo občutljivi, ranljivi, zato se nam je lažje skriti za elektronsko pošto ali pa sms kot pa povabiti kolegico, kolega na sok, kavo – klepet. Zdi se mi, da živimo v času epidemije gluhonemosti. Gluhonemi smo za sočloveka, vse bolj v ospredje buta individualizem. Samo da sem jaz »ok«, o drugih pa niti ne razmišljam, kaj šele da bi svoj čas delila z njimi.

Kako pa gledam in poskušam udejanjati dialog v svojem življenju, med bližnjimi in malo manj »bližnjimi«? Vidim kar nekaj dimenzij, npr. kot žena, mati, profesorica, kristjanka.

Sončni žarki me božajo po licih in me vabijo, da se prebudim v nov dan.

Odprem oči, se pretegnem, si zaželim dobro jutro ter si privoščim kavico z Njim – to pomeni, da vzamem Sv. pismo, preberem odlomek, premislim, pomolim in izročim prihajajoči dan v Gospodove roke. Ob tem rečem hvala staršem za dar vere in hvala Bogu za milost, da mi je bilo dano začutiti pomen dialoga z Njim. Včasih pred njega samo položim vse svoje skrbi, težave, drugič se zahvaljujem za vse veselje, prosim za varstvo in blagoslov ali pa v solzah prosim za moč, da bom zmogla svojo barko v vihnem morju varno pripeljati v pristan. Zame in za vse, kar doživljam in živim, je On vedno tu. Če mu prisluhnem in se mu izročim, mi ponudi pravo in opogumljajočo besedo. Pripravljen mi je prišepniti, če mu le dam priložnost, in nikdar mu ni odveč poslušati me.

Nato hitim pripravljati drugo kavico, tokrat za zajtrkom za moža – otroci takrat še spijo. To je najin jutranjih pet minut, ko se pobožava z besedami, preletiva, kaj nama prinaša dan, »pokomentirava« najine otroke ali pa odpreva kakšno temo, ki naju žuli. Ta jutranji obred, pravzaprav pogovor, naju zbližuje in hrani najin odnos. Več kot se pogovarjava, bolj drug drugega razumeva; manj je te hrane »za dušo«, bolj sva razdražljiva, saj hodiva drug mimo drugega kot dva različna svetova, ki govo-

rita različne jezike. Zato mi je pogovor tako dragocen. Tudi otrokom poudarjava, da je beseda tisto, kar vodi do sočloveka in do Boga.

Otroci že kapljajo v kuhinjo, ker ura neusmiljeno teče po svojih tirnicah in priganja v šolo, vrtec in službo. Poskušamo čim bolj umirjeno pojedsti zajtrk. Ob tem želim ujeti, kam hitijo njihove misli, kako se počutijo, če so pripravljeni na nov dan ter nove izzive. Še križ na čelo in starejši hčerki že odhitita v svet – v šolo. Mlajšega odpeljem v vrtec ter se napotim v službo, če se le da s kolegom. Rdeči semaforji, joj joj joj, pa vedno takrat, ko se mi mudi!!! Spominjam se pridige našega bivšega kaplana, da se lahko z Bogom vedno pogovarjamo, da lahko za kratek »čvek« izkoristimo vsak rdeč semafor. Pa res, namesto da bi se jezila, ker se mi mudi, kratek klepet z Njim res pomaga. Namesto jeze in negodovanja, ker sem pozna, lahko opazim ljudi okoli sebe, ki prav tako hitijo v službe, šole, po opravkih ... Eni so zaskrbljenih obrazov, drugi brezizraznih, tretji te ne vidijo ... Po 'minuti' z Njim vidim, da je časa dovolj; nasmehnem se, morda koga pozdravim. In občutek je takoj drugačen, ko ti vrnejo nasmeh ali besedo, ki poboža. Ljudje kot družbena bitja smo drug drugemu pomembni, smo dar. Včasih se mi zdi, da tega sploh ne vidimo oz. ne opazimo več. Imam občutek, da smo sami sebi zadostni, da živimo v času individualizma – mislimo, da sploh ne potrebujemo nikogar. Pa ni res! Še kako smo potrebni drug drugemu, vsak izmed nas s svojim mišljenjem, svojimi besedami, je le delček mozaika, ki ga ustvarja Bog.

Kot profesorica se ogromno pogovarjam z učenci – o učni snovi ali pa na splošno o življenju – in jim polagam na srce, da je pogovor pot do človeka. Po šolskih hodnikih se sprehajam in predvsem med odmori opazujem, kako mladi sedijo drug poleg drugega s slušalkami v ušesih, s telefoni v rokah in si pošiljajo sporočila, poslušajo glasbo; se »pogovarjajo« po telefonu. »Pa so srečni?« se sprašujem. Kje so pogovori deklet v skupinah, pa

igranje nogometa na šolskem igrišču, pa krohot fantov ob pripovedovanju najnovejših dogodivščin in šal? Nič. Vse tiho. Vsi zatopljeni v to »novodobno komunikacijo«. Da bi le živeli pod plaščem sreče! Na koncu klopi sedi dekle, vedno je sama, brez telefona. V razredu ni sprejeta, ker nima telefona. Je bolj sramežljive narave, malce nerodna zaradi tega tudi pri pogovoru s sovrstniki. Vendar nje zlepa ne vrže nič s tira, pravzaprav daje vtis, da ji zaradi tega ni preveč hudo. Enkrat mi je zaupala, da ima doma in na igrišču pred svojim domom prijatelje, s katerimi se družijo. »Z njimi se lahko iskreno pogovarjam, se z njimi smejim. Vse je v redu,« me je potolažila. Odahnila sem si. »Bravo,« sem si rekla, »ni sama, ve, kaj je pomembno v življenju.«

Vračam se domov, kjer me že čakata starejši hčeri, medtem skočim še v vrtec. Doma bom spet neusmiljena, najradovednejša mama, ki bo hotela izvedeti, kako so otroci in mož preživeli dan, na kakšen način so doživljali določene trenutke ali pa trenutke izzivov, kaj so prinesli ljudem in kaj so jim s svojo besedo podarili. In potem sem še jaz, neustavljiva mama, ki kar naprej govorim – o prigodah v službi, pa o vsakodnevnih rečeh, ki jih mame moramo govoriti svojim otrokom. Izrazi na obrazih mi govorijo, da smo povezani. To je moje zadoščenje.

Nato se mi v glavi odvrti film: mladi srepnih pogledov, žalostni, obteženi z življenjem današnjega časa, katerim je pametni telefon del telesa; brez njega ne morejo nikamor. Računalniki ter vse možnosti spletne komunikacije in družbenih omrežij jim zagotavljajo, da je to pot do sreče. Pa so sami, osamljeni, gluhi in nemi za druge, ker ne čutijo svoje vrednosti, se bojijo, da med vrstniki ne bodo sprejeti. Tako se je lažje zaviti v »samoto« za računalnik. Pa jih to res osrečuje?

Verjamem, da ljudje potrebujemo dotik, božanje besed. To nas osmišlja. Bog daj, da bi ljudje odkrili in poskušali res aktivno živeti dialog do bližnjega in do Boga. To je preprost recept do sreče, po kateri vsi hrepenimo. Aleluja!

Dialog kot pot srečanja in ustvarjalnosti, usmiljenja in ljubezni v resnici

Igor Bahovec

Dialog je ena izmed besed, ki ima več pomenov. Prvi je komunikacija, sporazumevanje, drugi je zgolj fasada, ki daje videz komunikacije. Lahko pa je nekaj, čemur lahko rečemo pristno srečanje. Kot je pokazal že Martin Buber, je pristni dialog le tedaj, ko se dva srečata kot človek s človekom, »iz srca v srce«. Človek se lahko dialoško sreča s človekom le kot z osebo, vzajemno, odprto, v njegovi globini in enkratnosti. Podobno nastopa dialog med

skupnostmi in v njih, od družine do naroda, Cerkev in človeštva. Če je posameznik ali skupina ujeta v ideološke okvire, to ovira ali onemogoča dialog. V sodobni družbi pa resnični dialog močno preprečuje tudi usmerjenost v individualizem in subjektivizem, predvsem pa razmišljanje in ravnanje glede na kratkoročno, trenutno dobrobit in lastne koristi. Vstopiti v resnični dialog z drugim pomeni srečati se z njim tudi v njegovi kulturi, zgodovini, identiteti.

Omeniti je treba razliko med dialogom in strpnostjo. Zelo pogosta je taka oblika strpnosti, ki ne vključuje pravega medsebojnega spoštovanja. Drugega velikokrat ne prizna takega, kot je, se zanj ne zanima v njegovem svetu, ne stopa z njim v ustvarjalni dialog, ampak ga samo pusti pri miru, tolerira, da živi svoje življenje kot tujec ob bok tujcu, odtujen v svoji osamljenosti in individualnosti. Zato se je strpnosti v določenem smislu potrebno upreti, jo zavrniti in stopiti na pot dialoga, medsebojnega srečevanja in bratstva. Pri tem je bolj kot vedenje o dialogu pomembno pričevanje, posredovanje izkušnje življenja, resnično dialoško srečanje z drugim. Dialoško srečanje tako s tistim, ki pripada isti kulturi in skupini – zato je »podoben«, kot z drugim, ki je drugačen.

V medsebojnem dialogu so ljudje toliko odprti drug do drugega, da se razvije nekaj novega, najboljšega, nov način življenja. Dialog je prostor ustvarjalnosti – to je na sodobnem primeru obširnih družb pokazal ameriški sociolog Peter Berger, sredi vsakdanjega življenja pa to lahko vidimo tudi sami. Ta vidik pristnega dialoga kaže, kako pomembno je, da drug drugega spodbudimo h krepitvi naših potencialov, da drug v drugem vidimo nekaj dobrega, da človeka povzdignemo v lastnih očeh. Tako se v dialogu rojeva vedno nekaj novega, nepričakovanega; dialog je presenečenje. Človeka jemljemo vedno celovito, ne samo kot osebo z vso njegovo lepoto, temveč tudi z njegovo bolečo preteklostjo, z rodov-

no in narodno zgodovino, z razdeljenostjo. Ni dovolj odprtost, potrebni sta različnost in edinstvo hkrati, pa tudi nekaj skupnega. Drugačnost bogati ob nekem skupnem jedru, denimo skupni veri, viziji, vrednotah. Tedaj dialog daje človeku moč za življenje.

Če pogledamo nekaj primerov iz Svetega pisma, je dialog že v dejanju stvarjenja. »Bog je rekel: Naredimo človeka po svoji podobi, kot svojo podobnost! [...] Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril« (1 Mz 26a, 27). V začetku je bil dialog, vzajemni pogovor med osebami Trojice – in to je Bog položil tudi v človeka. Človek je bitje dialoga, odnosa. Potem celotno Sveto pismo govori o iskanju dialoga med Bogom in človekom, med ljudmi, o vzpostavljanju odnosa drug z drugim. V tem dolgem procesu je imelo posebno mesto Božje razodetje Mojzesu. Dialog med njima iz Mojzesa naredi to, po čemer ga poznamo. Posebej bi omenil še primer starozaveznega Jožefa. Zdi se, da so bili potrebni prav vsi pripetljaji (in vsa komunikacija) z brati v Egiptu, da ga bratje niso sprejeli v strahu zaradi preteklih dogodkov, ko so ga prodali kot sužnja. Jožef je z brati vodil dialog na način, da ga ne bi sprejeli kot gospodarja, ampak da bi se srečali kot resnični bratje – to je odlično pokazal tudi p. Marko Rupnik v knjigi *Brate iščem*. Podobno se je izgubljeni sin iz Jezusove prilike k očetu vračal kot h gospodarju, pri katerem bi enako kot hlapci prejel hrano. V svojem dostojanstvu

je bil tako močno ranjen, da je mislil, da je povsem izgubil svoje sinovstvo – a oče ga je sprejel drugače, kot sina v polnosti očetove ljubezni. Bratstvo težko živimo, če ne sprejemamo istega Očeta. Veliko pove tudi način, kako se je Kristus razodel učencema na poti v Emavs. V večurnem pogovoru ga nista spoznala, spregledala sta šele, ko je Jezus naredil simbolno znamenje lomljenja kruha. Simbol je prvobitni način dialoškega srečanja. Podobno se vstali Jezus odkriva tudi nam. Tako kot sta učenca takoj odšla, smo tudi mi spodbujeni, da gremo z njim skupaj v življenje naprej.

Poudariti želim dejstvo, da se je glede dialoga krščanstvo z 2. Vatikanskim koncilom močno premaknilo naprej. Živimo namreč v čudovitem času, kjer so možne stvari, o katerih pred pol stoletja tudi pomislili ne bi. Denimo skupna molitev voditeljev različnih ver v Assisiju. Smo v svetu, ki omogoča, da se vzpostavlja mreža pristnega dialoga med ljudi, ki smo za dialog odprti in pripravljene.

Dialog z islamom

P. Martin Kmetec

Živimo v dobi globalizacije, ki je prinesla v družbeno življenje soodvisnost, ki je prejšnji rodovi niso poznali. Vse, kar se dogaja na enem koncu sveta, pride kot novica na drugi konec. Ljudje so obveščeni o vsem; istočasno pa imajo različni dogodki na enem koncu zemeljske oble učinke na drugem koncu sveta.

Drugi pojav današnje dobe je migracija ljudi, ki je različnih vrst, največkrat ekonomska zaradi revščine ali drugih potreb. V zadnjem času je glavni tok migracije, ki se nas dotika, prihod beguncev ali drugih oseb, ki iz različnih razlogov iščejo pot v Evropo.

Soočanje z vprašanjem, kako reševati mednarodno sporazumevanje, nas pripelje do problema dialoga med kulturami, verskimi skupnostmi, etničnimi skupinami ter narodi. Dialog pomeni iskanje poti in načinov, da se ljudje med seboj sporazumevajo, delijo to, kar služi osnovnim življenjskim potrebam, se med seboj bogati-

ni. Res je, da večina zahodnega sveta drvi v destrukciji, nihilizmu ali vidi le sebe, vendar je vedno več močnih središč, kjer se iz dialoga ustvarja nova kultura življenja. Pri tem nam je kristjanom lahko v veliko pomoč tudi govor mučencev, ki s svojo držo in besedo kažejo na vstalega Kristusa in Boga ter ne usmerjajo pozornosti k ljudem, ki so povzročili smrt. Poskušajmo prisluhniti vsem pričevalcem, ki kažejo na Ljubezen, s katero nas je ustvaril in odrešil troedini Bog, ki je tudi danes Bog s človekom. In Sveti Duh vedno znova daje, da prek resničnega dialoga gradimo pristno sožitje med nami, z Bogom in z velikim poslušom za vse, ki so ranjeni, potrebni, ubogi. Ne pozabimo na držo resničnega usmiljenja, po katerem govorimo resnico z ljubeznijo – in resnice ne uporabljamo za (ideološko) bojno orožje proti drugim. Raba resnice brez ljubezni je pogosta v Sloveniji in tudi drugod po Evropi in svetu. Kot potrebujemo ljubezen do resnice, je potrebno resnico posredovati z ljubeznijo. Pristni dialog je drža, ko skupaj iščemo resnico in se na tej poti drug od drugega učimo in sami postajamo bolj to, kar resnično smo. Dialog ni le sestavni del stvarjenja človeka, odrešenja, ampak tudi pot, da v odnosu z Bogom in ljudmi prepoznavamo Božji načrt, njegov enkratni klic za vsakega človeka, in da soustvarjamo skupno pot našega življenja – od družin, sosesk, župnij do kultur in narodov, civilizacij in človeštva.

Tekst je nastal po povzetku pogovora o dialogu na poletnem marialopiliju 2015 v Planini. Sandiju Flandru se zahvaljujem za zapis, ki sem ga preuredil in dopolnil.

jo; istočasno pa naj bi dialog pomenil medsebojno bogatenje ljudi in rast v človečnosti.

Dialog med strukturami religij je poskus, ki temelji na priznanju dejstva, da ne moremo živeti zaprti v lasten svet. Svet se je namreč radikalno spremenil; to velja predvsem za Evropo, saj imamo povsod v Evropi priseljence iz drugih dežel, predvsem muslimanov. S svojimi zahtevami po molitvenem prostoru, posebnih načinov prehrane, pokopališčih ter z drugimi zahtevami zaznamujejo javni prostor. Danes je islam zares izziv; razen tega se pojavlja težek problem terorizma in nasilja, ki ga v imenu islama izvajajo določene skupine.

Srečanje z islamom ne predstavlja velikega izziva le za zahodno družbo, temveč za ves svet. Zdi se, da sta dialog in sporazumevanje z islamom oziroma muslimani pred veliko preizkušnjo, saj se na pot postavlja veliko ovir. Največja je v tem, da islam na področju strukture

religije ne priznava sebi enakega sogovornika, ker se ima za edino resnico o svetu, človeku in zadnje določilo njegovega ravnanja; torej si na neki način vsaj virtualno lasti pravico določati usodo sveta.

Oblike dialoga z islamom

Poznamo različne oblike dialoga z islamom. Obstajajo simpoziji oziroma srečanja, ki temeljijo na predstavitvi in podelitvi vsebin vere, moralnih in etičnih vrednot. To so pomembne oblike soočanja, vendar se zdi, da to zanima le peščico ljudi; po drugi plati pa na teh srečanjih dialog ostaja na površinski ravni, kajti običajno vsakdo zagovarja svoj nauk in svojo teorijo, namesto da bi se posvečali raziskovanju temeljnih osnov človečnosti, ki temeljijo na naravnem pravu in splošnih človeških pravicah.

Sogovorniki v dialogu

Dialog kot so-govor predpostavlja dva ali več sogovornikov, ki naj bi iskala isto osnovo oziroma isto raven medčloveškega odnosa, čeprav te ravni ni mogoče nikoli popolnoma doseči. Ta osnova pa je tisti temelj, ki določa enakovrednost oseb, in sicer je to človeško do-

stojanstvo, ki ga ne more opredeliti samo religija, pač pa splošno človeško izkustvo transcendentnega, skratka Boga kot osebe. Cilj dialoga bi moral prebujati vest ljudi, presvetliti človeški čut za ravnanje v spoštovanju človeškega dostojanstva.

Islam se kot religija oziroma družbeni pojav izkazuje v izredno široki perspektivi: v njem najdemo mistično izkustvo, pa tudi nasilje, ki smo mu priče na Bližnjem vzhodu. Na eni strani smo priče beguncem, ki so jih pognali s svojih domov, ljudi v skrajni revščini, na drugi strani pa manipulacijo tistih, ki so s svojo religijsko ideologijo ustvarili veliko nevarnost za sporazumevanje med islamom in svetom.

Problematika v dialogu z islamom

Naval beguncev, ki jih islamisti na silo potiskajo v Evropo in pri tem služijo ogromne vsote denarja, postavlja vprašanje integracije v zahodno družbo in priznavanje splošnih civilnih in človeških vrednot. Jasno je, da je temeljni vzrok begunstva v vojni na Bližnjem vzhodu in še kje drugje; torej je ena od največjih dobrin človeštva mir. Vemo pa, da ni miru brez dialoga med sprtimi stranmi. Ni miru brez priznavanja druge družbene skupine kot enakovrednega partnerja z možnostjo, da pove svojo zgodbo, svojo resnico in svo-

je pravice. Težava v govoru o miru kot cilju dialoga je v tem, da ima Koran svoje pojmovanje miru: ko govori o miru, predpostavlja predajo nasprotnika, potem ko se sprejmejo pogoji, ki jih določa islam.

Največja ovira dialoga in miru je strukturno in zlorabljen sovražstvo. Koran pojmuje muslimane za najvišjo raso, za skupnost, katere pripadniki so sami po sebi, zaradi svoje pripadnosti Ummi – muslimanski skupnosti, več vredni od drugih. To je osnova ideologije islamskih gibanj in ena najtežjih ovir za dialog oziroma odnos do drugače mislečih. Danes v dobi medijev in družbenih mrež komunikacije je mogoče izvajati velik pritisk na mnenje posameznika. Primer za to je El Jazira, ki se ima za nevtralnega medij, vendar odkrito podpira sunitske islamiste v Iraku in Siriji.

Položaj kristjanov oziroma Cerkve

Ob problemih, ki smo jih navedli in ki niso edini, se postavlja vprašanje, ali se bomo kristjani odpovedali evangeljski drži in dejanjem, ki nas določajo kot kristjane in smo jih prejeli od Kristusa. Vsekakor ne. Naš učitelj dialoga je Kristus, ki je na procesu pred Pilatom odgovoril služabniku, ki ga je udaril po licu: »Če sem napačno rekel, izpričaj, da napačno; če pa prav, zakaj me tolčeš?« (Jn 18, 23). Kljub temu da morajo v mnogih deželah kristjani molčati, ker nimajo osnovnih človeških in državljskih pravic, nas mora ta Jezusova drža voditi k pogumu, da bi znali biti pokončni in pripravljeni na dialog. Kaj nam torej preostane?

1. Nagovarjati z dobroto in ljubeznijo ter dajati dober zgled vsem ljudem: torej zgled človečnosti spoštovanja in ljubezni.
2. Predstavniki Cerkve ali določeni za odnos z drugimi religijami bodo morali iskati možnosti srečanja s predstavniki drugih religij, predvsem s predstavniki islama.
3. Teologi naj bi se trudili, da bi skupaj iskali občečloveške vrednote in se obvezovali, da jih bodo širili ali nastopali proti kršitvam etičnih in človeških pravic. Potrebno bo splošno in večje poznavanje islama.
4. Predvsem pa bi morali kristjani oznanjati Božje kraljestvo, Jezusov nauk; Cerkev se bo morala pripraviti za misijon v novih, drugačnih časih. Tako kot sveti Frančišek, ki se je podal vse do sultana, da bi mu oznanil veselo novico evangelija. Tudi sv. Anton Padovanski je bil pripravljen iti v muslimansko deželo, da bi ljudem oznanjal Božje kraljestvo, Kristusa. Tisti, ki delujemo v muslimanskih deželah kot duhovniki in redovniki, se neprestano učimo, da so Božji časi drugačni od naših in da

bo prišel čas, ko bodo tudi ljudje, ki so daleč od Kristusa, sprejeli veselo novico odrešenja. Dialog je preizkušnja naše vere in pričevanja.

5. Izziv dialoga nas vabi k načelu: zanimati se za druge, se od njih učiti in sprejemati drugačnost naših bližnjih, to pa pomeni tudi vaditi se v sprejemanju drugačnosti in tistega, česar nismo navajeni pri ljudeh.

6. Istočasno bi kristjani morali opozarjati na vrednote družbe, na vrednote krščanske civilizacije, ki so osnova evropske kulture. To pomeni opozarjati na etično-pravne norme, ki jih morajo varovati politiki in drugi izvoljeni predstavniki oblasti. Če se zahteva, da Cerkev ostane ločena od države in da se ne vmešava v politiko oziroma da se njeni predstavniki ne vmešavajo v zadeve javnega življenja, naj to velja za vse religije.

Pogoji dialoga z islamom

Za vsak dialog je potreben skupen jezik. Vsak jezik pa ima vedno določeno gramatiko, osnove, po katerih deluje. Prizadevati si za dialog pomeni iskati, odkrivati gramatiko, ki omogoča razumeti našo človečnost, naše slabosti in možnosti za sporazumevanje z drugimi. Dialog z drugo kulturo ali religijo mora temeljiti na transparentni želji po skupnem dobrem. Gre za osnovno poštenost, ki jemlje etične vrednote kot osnovno poštenost in ne kot taktično potezo.

Dialog kot temeljno načelo človeškega življenja

Konflikti, ki pretresajo današnji svet, vojne, ki poganjajo v svet toliko beguncev, so izraz nespoštovanja človeškega dostojanstva in njegovega življenja. Zlo se naseli tam, kjer ni občevanja, ljubezni in resnice. Iskanje dialoga z islamom in pripadniki drugih religij nam pomaga bolje videti in dojeti vsakršno zlo, predvsem tisto, ki se dela v imenu določene religije, kulture ali ideologije. To je na različnih medverskih simpozijih običajno naj-

težje priznati, kaj šele sicer. Hkrati pomeni opozarjati na izredno težaven položaj kristjanov v islamskih deželah.

Ideologije 20. stoletja (nacionalizem prve in druge svetovne vojne, fašizem, komunizem in nacizem) so povzročile strašno zlo in neizmerno nasilje. Vse ideologije so bile ustvarjene na popačeni viziji, resnici o človeku in družbi. Vse so zavračale dialoški princip in odgovornost za univerzalno dostojanstvo človeka. Tudi današnja ideologija islamizma ni nič boljša.

Vsaj mi, redovniki, tretjeredniki ali zavzeti kristjani, bi morali tvegati dialog z vsemi ljudmi dobre volje

in odprtost v odnosu do drugih oziroma drugačnih. Ni dialoga brez tveganja, in sicer je dialog tveganje v prepričanju, da je resnica vedno močnejša od laži, ljubezen močnejša od sovraštva in da bo dobro dokončno zmagalo na koncu časov zaradi Božje pravičnosti. Do takrat pa si moramo prizadevati tako, kot je tvegala Kristus – dal je svoje življenje, ne za idejo, pač pa iz poslušnosti do Očeta. Dialog pomeni najprej poslušanje, potem pa zvestobo v poslušnosti najglobljemu, kar je v nas, poštenost do sebe in drugih. Poštenost njemu, ki nas je ustvaril iz čiste ljubezni in za ljubezen.

Hvaležni za preteklost in zazrti z upanjem v prihodnost

P. Igor Salmič

Uvod

»Prvi cilj [leta posvečenega življenja] je gledati na preteklost s hvaležnostjo.« To niso besede katerega od nostalgичnih zgodovinarjev, temveč samega papeža Frančiška. Zapisal jih je v apostolskem pismu v letu posvečenega življenja, ki traja od 30. novembra 2014 do 6. januarja 2016. Sveti oče namreč poudarja, da bi bilo za vsako karizmatično družino primerno spomniti se svojih za-

četkov in zgodovine ter se zahvaliti Bogu za raznolikost darov.

Zavedanje lastne zgodovine je nepogrešljivo tako za ohranjanje lastne identitete kakor tudi za okrepitev edinstva družine in občutka pripadnosti. Torej ima zgodovina vlogo, kakršne nismo navajeni; je neke vrste »lepi- lo«, ki povezuje in približuje posamezne člane redovne

družine. Za dialog in medsebojno spoštovanje ni pomemben le pogled naprej, ampak tudi nazaj, saj narod oz. skupnost – politična ali verska – brez zgodovinskega spomina nima prihodnosti. Pogled v preteklost nam odstira veliko biserov: občudujemo, kako je določena karizma živela skozi leta, opazimo ustvarjalnost, ki je vzniknila, težave, ki so se pojavile, in konkretne načine za njihovo premagovanje. Del tega mozaika so tudi nedoslednosti kot plod človeške krhkosti in celo pozaba nekaterih bistvenih vidikov karizme. Vse to je poučno in kot celota postane poziv k spreobrnjenju. Bog ne vrže ničesar stran in tudi iz človeške bede je sposoben narediti zavidljivo umetniško delo.

Pri pogledu v preteklost iščemo luč tudi za sedanjost, da bi lažje razločili, kaj je Božja volja v konkretni situaciji. A pri tem se ne smemo ujeti v zanko in preteklosti kratko-malo posnemati (živeti, kakor je živel npr. sv. Frančišek ali drugi svetniki). V njej je treba poiskati navdih za danes, kar pa je seveda težje kot avtomatsko ponavljati določene vzorce. Zato je potrebna luč Svetega Duha, da nam pri iskanju prave poti razsvetljuje srce in razum.

Še nekaj moramo vedeti, ko se spuščamo v raziskovanje preteklosti – da noben način življenja ni izvzet iz zgodovinskega okolja, v katerem se je rodil. Frančišek se je lahko pojavil le na začetku XIII., ne pa tudi XII. ali pa XXI. stoletja. Do njegovega prihoda na sceno je prišlo, ko so v družbi dozoreli nekateri procesi in sprožili nove duhovne potrebe. Nanje starejše oblike niso bile več sposobne odgovoriti. Tako se npr. Frančiškovo uboštvo razume le v kontekstu pojava denarja.

In končno, pri preučevanju preteklosti se moramo zavedati, da je uspešno rojstvo raznih velikih osebnosti in gibanj rezultat dolgega in postopnega zorenja. Pred uspešnim začetkom nekega reda je lahko bilo neuspešnih tudi sto poskusov. Pred velikim Frančiškom je bilo veliko malih Frančiškov. Zakaj je »uspelo« ravnno asiškemu ubožcu?

V nadaljevanju bomo poskušali slediti papeževemu povabilu in po posameznih stoletjih izpostaviti najpomembnejše vidike razvoja Frančiškove dediščine. Ta je v samo nekaj letih sprožila nastanek enega najpomembnejših redov znotraj Cerkve.

»V mestu Assisi, ki leži v Spoletski dolini, je bil mož po imenu Frančišek« (1 Cel 1)

O Frančišku Asiškem je težko napisati samo nekaj vrstic. Že dejstvo, da o nobenem drugem svetniku iz srednjega veka ni ohranjenih toliko spisov in virov, nam pove veliko. Različni življenjepisci so kar tekmovali med seboj, kateri bo predstavil najrealnejšo sliko asiškega ubožca. Nekatera dela so bila napisana tudi iz zelo ozkih in osebnih interesov, tako da je bilo leta 1266 vodstvo reda manjših bratov »prisiljeno« izvesti drastični ukrep. Izdali so odlok o uničenju vseh do tedaj napisanih življenjepisov in kot edino uradno verzijo proglasili delo, ki ga je malo pred tem sestavil generalni minister sv. Bonaventura – *Legen-*

da maior. V krajši obliki (*Legenda minor*) je bila namenjena branju na koru.

»Uničeni« življenjepisi so bili odkriti šele konec 19. stoletja in začelo se je pravo znanstveno raziskovanje o tem, kdaj so bili napisani, kakšen je bil njihov namen ter v kolikšni meri so bili odvisni drug od drugega. Debata, ki traja še danes, je znana pod imenom *quaestio franciscana* oz. frančiškovo vprašanje. Najstarejši najden življenjepis je *Življenje svetega Frančiška (Vita beati Francisci)* Tomaža Čelanskega, napisan v letih 1228–1229. Neuradno se imenuje *Prvi življenjepis (Vita prima)*. V slovenščino je bil preveden lansko leto. Čelanski je 1246–1247 sestavil še enega – poimenovan je *Vita secunda* – v začetku letošnjega leta pa je odjeknila novica o odkritju tretjega. Čelanski naj bi ga sestavil med letoma 1232 in 1239, doprinesel pa je nekatere elemente iz Frančiškovega življenja, ki do sedaj niso bili znani.

Že iz teh vrstic o različnih biografijah jasno vidimo, kakšen vpliv je imel sv. Frančišek na širšo družbo in kako je njegova karizma ostajala aktualna in sveža skozi stoletja do današnjih dni.

Življenje sv. Frančiška (1181/2–1226) se nam je najbolj vtisnilo v spomin ob gledanju Zeffirellijevega filma *Brat sonce, sestra luna*, ki prikazuje njegovo pot od samih začetkov, prek mladostne zagnanosti, spreobrnjenja in prvih somišljenikov do poti v Rim, kjer je papež Inocenc III. ustno potrdil nastanek reda. Pri Cavanijevem filmu pridemo tudi do sporov z bratstvom, ki je v nekaj letih naraslo v enega najmočnejših redov v Cerkvi, ter do prejetja ran na gori La Verna.

Izpostavil bom samo nekatere elemente iz njegovega bogatega življenja, ki nam bodo v pomoč pri razvoju karizme in reda skozi stoletja.

Pri opisovanju Frančiškovega življenja pred spreobrnjenjem in po njem uporabljajo nekateri življenjepisci tipično črno-belo tehniko: prej naj bi bil posveten, prostaki, zapravljiv, po spreobrnjenju pa prenovljen, ubog in popolnoma predan Gospodu. Nasprotno so nekateri avtorji (npr. v *Legendi treh tovarišev*) bolj pozorni na Frančiškovo notranje dogajanje in boje, ki jih je imel tako pred spreobrnjenjem kot tudi po njem. Na ta način dobimo nekoliko verodostojnejši in manj hagiografski opis dolgega procesa, ki je Frančiška popeljal do naziva »svetnik«.

Najprej je pomembno omeniti pot spreobrnjenja: ni šlo za en trenutek, za en dogodek, ampak za več srečanj, ki so v Frančiškovem srcu postopoma dala več prostora »novemu« človeku, napolnjenemu z Božjo milostjo, in manj »staremu«, ki postavlja v ospredje samega sebe in svoje načrte. Govorimo o obdobju, ki se začne približno l. 1205 in traja več let: sanje na poti proti Apuliji, ujetništvo in bolezen v Perugii, srečanje z gobavcem, dialog s Križanim v cerkvi sv. Damijana. Nadvse zanimivo je potovanje v Rim leta 1209 s prvimi somišljeniki, da bi dobili papežovo potrdilo. Nekateri viri navajajo, da je šlo vse kot po maslu. Papež naj bi v Frančišku takoj

prepoznal nekoga, ki bi lahko v Cerkev prinesel nekaj svežega vetra. Drugi viri pa pri tej avanturi izpostavljajo tudi težave, dvom in nejevernost, zaradi česar je papež šele po večkratnem srečanju s skupino podal ustno dovoljenje načinu življenja, kot ga je predstavil Frančišek (*propositum*). Kmalu po vrnitvi iz večnega mesta smo priča pravemu številčnemu 'boomu'. Iz prvega bratstva (*fraternitas*) se v nekaj letih razvije pravi red (*ordo*), znan pod imenom *red manjših bratov*. Prvotno skupino so sestavljali večinoma laiki, ki so živeli z zelo malo predpisi. Okoliščine so se spremenile in naenkrat je ob Frančišku nastala široka množica ljudi z izobraženimi kleriki, tudi s profesorji na najuglednejših evropskih univerzah, in ta je potrebovala natančnejše predpise za »normalno« delovanje. Ta proces iz *fraternitas* v *ordo* ni bil lahek, tudi za Frančiška ne, saj si ni predstavljal take rasti.

Ena od prelomnih letnic je leto 1217. Veliko stvari se je spremenilo, Frančišek ne pozna več vseh bratov, ki so vstopili v red. Odloči se sklicati prvo veliko srečanje vseh sobratov, znano pod imenom *generalni kapitelj*. Na tem zborovanju se odločijo, da se skupnosti razdelijo po t. i. *provincah* z lastnimi provincialnimi ministri. Tako se rodi prvih 12 oz. 13 provinc na italijanskem ozemlju, hkrati pa sprejmejo odredbo o razširitvi reda tudi onstran Alp.

Nadvse zanimiva je bila odprava leta 1219 v nemške dežele, kjer ni šlo vse tako gladko. Kaj hitro so jih odslovili, saj so na vprašanje domačinov o tem, če so krivoverci, odločno odgovorili z »ja«. Razlog je bil v njihovem nepoznavanju jezika. Pripravljeni so se vrnili leta 1221, ko jim je šlo veliko bolje. Iz Nemčije so se prek Avstrije bratje naselili tudi na slovenskem ozemlju (Ptuj, Maribor, Celje, Ljubljana). Na Primorsko (Gorica, Koper, Piran) so prvi manjši bratje prišli neposredno iz Italije.

Od 1217 do konca Frančiškove zemeljske poti (1226) smo priča težkim preizkušnjam, v katerih se je znašel: gre za čas prečiščevanja, odpovedi samemu sebi, a tudi posebnega blagoslova zavedajoč se, da le kdor umre lastni volji, je v resnici Gospodov služabnik. Lokalni predstojniki so Frančiška po eni strani iskreno ljubili, po drugi pa se z njim niso strinjali o načinu vodenja reda in delovanja. Čutili so potrebo po večji organiziranosti na nekaterih področjih, npr. vzgoje, priprave za pridigarsko dejavnost ipd. To je pri Frančišku sprožilo veliko osebno krizo in leta 1219 se je odpravil na Vzhod. S tega njegovega potovanja je najbolj znano srečanje s sultanom Al-Malik al-Kāmilom v Kairu in kratko bivanje v Sveti deželi. Vodstvo reda je bilo prepuščeno dvema vikarjema (Mateju iz Narnija in Gregoriju iz Neaplja), ki sta vpeljevala pravila po načinu življenja starih meniških redov (tišina, klavzura, natančno določene molitvene ure, klerikalizacija reda ...). Frančišku je bilo sporočeno, kaj se dogaja, tako da se je moral že naslednje leto (1220) vrniti. Dokončno se je odpovedal vodstvu in na to mesto imenoval enega svojih prvih tovarišev, Pietra Cattanija. Sam je vedno bolj iskal tišino in samoto. Obšel ga je dvom, če je bilo vse njegovo delo zaman, ker se v spremenjenih okoliščinah ni več najbolje znašel. Eden od odgovorov v tej osebni

krizi je bilo vtisnjenje ran na La Verni leta 1224, prek katerih mu je Gospod spregovoril: postal je *alter Christus*, drugi Kristus. Njegovo delo je bilo blagoslovljeno z darom stigem, tako kot mora iti vsaka človeška dejavnost oz. vsak odnos skozi smrt. Le tako je lahko duh prenovljen, na ta način se lahko predamo Gospodu in ne iščemo osebne slave. Frančišek je doživel svoje vstajenje, ko je red prepustil Gospodu.

Prelomno je tudi leto 1223 ne samo zaradi Greccia in znamenitega obhajanja božiča, temveč tudi zaradi Frančiškovega Vodila, ki ga je potrdil papež Honorij III. Štirinajst let po ustnem potrdilu je najvišja cerkvena avtoriteta skupnost tudi uradno priznala. Vodilo še danes velja za najvišji pravni akt za vse tri glavne redove: frančiškane, minorite in kapucine. V 12 poglavjih govori o različnih dejavnostih, kot so: vzgoja, pridiganje, misijoni, fizično delo, navodila o evangelijskih zaobljubah pokorščine, uboštva in čistosti ... Tik pred smrtjo, leta 1226, je sestavil še Oporoko, ki je bila v nekaterih pogledih »ostrejša« od samega Vodila. Frančišek se je namreč uprl vsakršnim privilegijem rimske kurije, ki je bila zelo »radodarna« do Frančiškovih sobratov. Z vsemi sredstvi, tudi materialnimi, je hotela podpirati novo močno in svežo »skupino« pridigarjev v boju proti mlačnosti vere in krivovercem.

Frančišek je umrl 3. oktobra 1226, dve leti pozneje pa je bil že razglašen za svetnika. Bratom je ostala velika dilema, ali je obvezno samo Vodilo ali tudi Oporoka. Predstojniki so se obrnili na papeža Gregorja IX., ki je s svojo avtoriteto in z avtentično razlago v dokumentu *Quo elongati* (1230) odločil, da je zavezujoče le Vodilo. Ta dokument po mnenju nekaterih zgodovinarjev predstavlja prilagoditev Frančiškove karizme izzivom tedanjega časa, po mnenju drugih pa gre pri tem za dokončni prelom manjših bratov z ustanoviteljem, ki naj bi ostal kot koprneča nostalgija tistih, ki so v različnih obdobjih hoteli prenoviti red z zatekanjem k virom, medtem ko naj bi za red kot tak Frančišek ostal le še mitologija. Skozi stoletja v današnji čas ostaja vprašanje: Ali je karizma last ustanovitelja, Frančiška, ali k njej spada tudi vse tisto, kar pride zatem? Različni odgovori na to temeljno vprašanje so botrovali temu, da je red kmalu po rojstvu začel izgubljati svojo edinstvo. O tem bomo podrobneje pisali v naslednjih številkah, ko bomo sledili razvoju Frančiškove karizme in reda skozi stoletja.

Ne čakajmo več in začnimo iz naših pogovorov odstranjevati vse, kar ljudi med seboj oddaljuje, kar jih napravlja tuje in sovražne.

Leon - Joseph Suenens

Dialog zahteva tudi ljubezen do sovražnikov

P. Milan Kos

Ljubite svoje sovražnike, je papež Frančišek začel homilijo 11. septembra 2014 in pri tem izhajal iz evangelija, kjer Jezus pokaže na pot ljubezni, ki je brez meja. Jezus nas prosi, naj molimo za tistega, ki nam dela hudo. Uporablja besede, kot so: ljubite, delajte dobro, blagoslovljajte, molite, ne zavračajte. Novost evangelija je ravno to, da damo sami sebe, svoje srce, in to ravno tistim, ki nas ne marajo, nam škodujejo, so naši sovražniki. Jezus nam pravi, da ni nikakršna zasluga, če ljubimo samo tiste, ki ljubijo nas, kajti enako počnejo tudi grešniki. Kristjani so namreč poklicani ljubiti svoje sovražnike. Delajte dobro in posojajte, ne da bi karkoli pričakovali, in vaše plačilo bo veliko.

Evangelij je novost, ki jo je težko nositi, a pomeni hoditi za Jezusom. To je pot, ki nas jo uči Jezus, je zatrdil papež Frančišek in nadaljeval: Pojdite po Jezusovi poti, ki je usmiljenje. Bodite usmiljeni, kot je usmiljen vaš Oče. Samo z usmiljenim srcem bomo lahko delali vse to, kar nam svetuje Gospod. Do konca. Krščansko življenje ni avtoreferenčno življenje. Je življenje, ki izstopa iz sebe, da bi se dalo drugim. Je dar, je ljubezen. Ljubezen pa se ne obrača vase, ni egoistična: daje se.

Jezus nam pravi, da bodimo usmiljeni in ne sodimo. Pogosto smo namreč sodniki drugim: obrekujemo, govorimo slabo. Gospod pa nam pravi: Ne sodite in ne boste sojeni: ne obsojajte in ne boste obsojeni. Ob koncu še pravi, naj odpuščamo, da nam bo odpuščeno. Vsak dan

v Očenašu pravimo: Odpusti nam, kot tudi mi odpuščamo. Če jaz ne odpustim, kako potem lahko prosim Očeta, naj mi odpusti? To je krščansko življenje, je deljal papež. Gre za norost križa, ki nima ničesar skupnega z modrostjo sveta. Na neki način biti kristjan pomeni postati neumen, odpovedati se zvižčnosti sveta, da bi delali tisto, kar nam Jezus pravi, naj delamo. In če vse preračunamo, se zdi, da gre v našo škodo. To je Jezusova pot, je pritrdil Frančišek, velikodušnost, širokosrčnost, razdajati se brez mere. Zato je Jezus prišel na svet, tako je delal: dajal je, odpuščal je, o nikomer ni govoril slabo, ni sodil.

Ni lahko biti kristjan, je priznal papež. Ne moremo postati kristjani samo z Božjo milostjo in ne z našimi močmi. Spodbudil je k molitvi, ki bi jo morali opravljati vsak dan: Gospod, daj mi milost, da bom postal dober kristjan, dobra kristjanka, kajti sam ne zmorem. Ko prvič preberemo ta evangelijski odlomek, nas prestraši. Frančišek je zato povabil, naj šesto poglavje Lukovega evangelija preberemo večkrat: In prosimo Gospoda milosti, da bi razumeli, kaj pomeni biti kristjan, ter tudi milosti, da nas bo On naredil kristjane. Kajti mi sami tega ne moremo storiti.

Sv. Frančišek v XVI. poglavju Nepotrjenega vodila naroča svojim bratom:

Gospod govori: »Glejte, pošiljam vas kakor ovce med volkove. Bodite torej previdni kakor kače in preprosti kakor golobje!« (Mt 10,16). Katerikoli brat bi torej hotel oditi med Saracene ali druge nevernike, naj gre z dovoljenjem svojega ministra in služabnika. Ta naj jim podeli dovoljenje in jim ne nasprotuje, če vidi, da bi bili sposobni. Gospodu bo namreč moral dajati odgovor, če bo v tem ali v čem drugem ravnal premalo razsodno. Bratje, ki bodo šli, lahko med neverniki duhovno bivajo na dva načina. Prvi način je ta, da ne povzročajo preprirov in prerekanj; »podvržejo naj se marveč zaradi Boga vsaki človeški ustanovi« (1 Pt 2,13) in priznajo, da so kristjani. Drugi način pa je ta: ko bodo videli, da je Gospodu všeč, naj oznanjajo Božjo besedo, da bi začeli verovati v vse-mogočnega Boga, Očeta in Sina in Svetega Duha, Stvarnika vesolja, Sina Odrešenika in Zveličarja, in da bi se dali krstiti in bi postali kristjani, kajti »če se kdo ne prerodi iz vode in Svetega Duha, ne more stopiti v Božje kraljestvo« (Jn 3,5). To in še drugo, kar je Gospodu všeč, naj govorijo njim in drugim. Saj Gospod v evangeliju pravi: »Vsakega, kdor bo mene priznal pred ljudmi, bom jaz priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih« (Mt 10,32) in »kdor se bo sramoval mene in mojih besed, tega se bo sramoval Sin človekov, kadar pride v svojem veličastvu in veličastvu Očeta in vseh svetih angelov« (Lk 9,26). Vsi bratje, kjerkoli so, naj se spominjajo, da so sebe in svoja telesa dali in prepustili našemu Gospodu Jezusu Kristusu; in iz ljubezni do njega se morajo izpostaviti vidnim in nevidnim sovražnikom. Saj pravi Gospod: »Kdor bo svoje življenje izgubil zaradi mene, ga bo rešil« (Mk 8,35) za večno življenje (Mt 25,46). »Blagor njim, ki so zaradi pravice preganjani, zakaj njih je nebeško kraljestvo« (Mt 5,10). »Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas« (Jn 15,20b). »Kadar vas preganjajo v enem mestu, bežite v drugo« (Mt 10,23). »Blagor vam, kadar vas bodo ljudje sovražili in vas preklinjali, preganjali, ločevali, sramotili in vaše ime zavrgli kot hudodelno in ko bodo zaradi mene vse hudo zoper vas lažnivo govorili. Veselite se tisti dan in radujte, zakaj vaše plačilo v nebesih je veliko« (Mt 5,11–12). »Pravim pa vam, svojim prijateljem, ne bojte se jih! Ne bojte se tistih, ki umorijo telo, potem pa ne morejo nič več storiti« (Mt 10,28; Lk 12,4). »Glejte, da se ne daste zbegati« (Mt 24,6b). »S svojo stanovitnostjo si boste pridobili svoje življenje« (Lk 21,19). »Kdor pa bo vztrajal do konca, ta bo rešen« (Mt 10,22).

O dialogu, ki je nujnost današnjega časa, je veliko razprav in vedno znova se vrstijo sestanki, konference, srečanja... Potroši se veliko denarja. Vendar kljub velikim pričakovanjem ni pravih vidnih sadov. Zakaj? Dialog je potrebno ustvarjati v družini, v šoli, na delovnem mestu, med sosedi, v domovini, med narodi ... Ne z močjo in oblastjo, ne z zakoni in razpravami, ne z enkratnimi odločitvami ...

Papež Frančišek nam kakor sv. Frančišek Asiški kot bistvo dialoga z ljudmi okrog nas priporoča predvsem dve stvari: da ne povzročamo preprirov in prerekanj, ker smo kristjani, ter oznanjanje Gospodove besede, ko je

ugoden čas za to. Izhajati moramo torej iz sebe in našega osnovnega bistva, da smo kristjani, ter poslanstva, ki nam je dano: oznanjanje Božjega kraljestva. To kraljestvo pa vemo, da je kraljestvo resnice, miru, ljubezni, odpuščanja ... Bodimo soustvarjalci Božjega kraljestva in s tem dialoga. Takšen način življenja bo tudi v nas, kakor je v sv. Frančišku, porajal veselje in mir, ki se bo nezadržno širil okrog nas.

Tolažite, tolažite!

»Tolažite, tolažite!«
govori Gospod,
»tolazite moje ljudstvo!
Govorite Jeruzalemu na srce,
da blizu je Gospod!«

»Veselje, veselje,
veselje v Gospodu je vaša
moč!«
Aleluja, aleluja!

»Veselite se v Gospodu,
veselite se!
Veselite se, in to zmeraj!
Naj skrbi ne zagrenijo vam
srce,
saj blizu je Gospod!«

»Veselje, veselje ...«

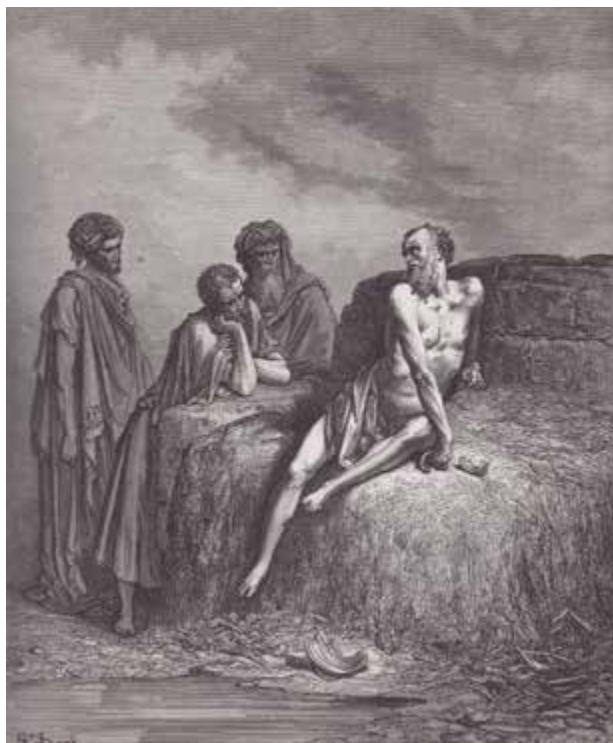
»Tolažite, tolažite!«
govori Gospod, ...

Miodrag Mio Kekić

Job – človekovo trpljenje in Božja pravičnost

P. Milan Holc

Job, hebr. Ijob (»nasprotnik«?) je glavni junak istoimenske starozavezne modrostne knjige in se z njim srečamo tudi v drugih knjigah Svetega pisma: Ezk 14,12-14; Tob (Vg.) 2,15–16; Sir (hebr.) 49,9; Jak 5,10–11. Job sicer ni Izraelec, Abrahamov potomec, vendar predstavlja eno najuglednejših svetopisemskih osebnosti: bil je »pošten in pravičen, bal se je Boga in se varoval hudega« (prim. Job 1,1). Mož je bil »največji med vsemi sinovi Vzhoda« (prim. Job 1,3). Njegova domovina je bila »dežela Uc« (Job 1,1), za katero pa ne vemo natančno, kje naj bi bila. Ime Uc je v Svetem pismu Stare zaveze povezano tako z Edómom (prim. 1 Mz 36,28) kakor z Arámom ali Sirijo (prim. 1 Mz 10,23), pa tudi z Mezopotamijo; prvorojenec Abrahamovega brata Nahórja se je namreč imenoval Uc (prim. 1 Mz 22,20–21).

Job predstavlja tudi eno najbolj kontroverznih osebnosti svetopisemskega izročila nasploh. Njegov glas, silovit in ognjevit, ki se dviga z bolniške postelje, posute s pepelom in bolečino, odmeva, kakor da »Bog ne ravna prav«; ob vsej krutosti dogodkov pa se obenem sliši, da če »smo dobro prejeli od Boga, zakaj bi hudega ne sprejeli« (prim. Job 2,10). Čemu trpljenje nedolžnega človeka, medtem ko se krivičniku godi dobro, zakaj bolezen in smrt zadeneta največkrat tistega, ki je Bogu zvest, je vprašanje, ki še vedno čaka odgovor. Že stari sumerski in

drugi mezopotamski pesniki ter egipčanska modrostna literatura so se tega dobro zavedali in brez uspeha iskali odgovore; grški tragiki in filozofi pa vse skupaj prepustili »usodi« ali poiskali rešitev v pesimizmu. Pisec Jobove knjige odgovor prepušča Gospodu, človek je premajhen, da bi lahko prav odgovoril (prim. Job 40,4–5).

Pogovor med Bogom in satanom

Celotna drama, še preden se dvigne zavesa, se začne v trenutku, ko se pred Bogom pojavi satan, v prevodu »tožnik«. Njegova vloga je »kritizirati« Boga, ki hvali in povečuje svojega služabnika Joba, kateremu »ni enakega na zemlji« (prim. Job 1,8). Satan to ve in Bogu ne ugovarja, da je Job resnično »pošten in pravičen, da se boji Boga in se varuje hudega«, ampak trdi, da je Job takšen, ker se mu to spleča. Bog ga namreč varuje, varuje njegove hiše in vse, kar je njegovega. Bog blagoslavlja delo njegovih rok in njegova posest se širi po deželi (prim. Job 1,9–10). Zato satan Bogu predlaga: »Iztegni svojo roko in se dotakni vsega, kar ima, resnično v obraz te bo preklel« (Job 1,11). In Bog Joba »preda« satanu: odvezto mu je bogastvo, potomstvo, vse razen življenja. Povrh pa ga udari »z uljesi od podplatov do temena«.

Job se brani pred prijatelji

»Naj izgine dan, ko sem se rodil,

in noč, ko so rekli: Deček je bil spočet

/.../

Čemu se daje luč trpečemu,

življenje zagrenjenim v duši?

Tem, ki hrepenijo po smrti, pa ne pride,

ki jo iščejo bolj kakor zaklade« (Job 3,2.20–21).

Job vpije v svoji bolečini. Njegov klic naj zaslišijo Bog in prijatelji, ki so pri njem. Nagrada za dobro in kazen za hudo na tem svetu je postava. Vsakdanje izkušnje pa govorijo drugače. O plačilu po smrti pisec knjige nima jasnih predstav.

V treh sklopih se začne razprava med Jobom in njegovimi prijatelji, ki so ga prišli obiskat potem, ko so slišali o vsem hudem, ki je prišlo nadenj. Jobovi prijatelji poskušajo rešiti uganko s svojo teologijo o Božji pravičnosti. Job je grešil, o tem ni nobenega dvoma. Vendar kakršnikoli dokazi za Jobovo krivdo se izkažejo prazni, lažni, neutemeljeni. Takšna teologija je usmerjena proti Bogu, ker si ga predstavljajo »po svoji podobi« in njegovo pravičnost po človeški predstavi. Taka teologija človeka pohablja. In Job ugovarja: »Mar boste v imenu Boga navajali krivico in zanj varljivo govorili?« (Job 13,7). Rešitev ni,

če bi doumeli Boga, kaj je On v sebi -- kar je človeku seveda nedostopno -- pač pa kdo je Bog za človeka; kako se razodeva v svojih delih, v zgodovini odrešenja. In tu se poraja problem trpljenja pravičnih, ki ostane skrivnost. Tega ni mogoče razložiti na pomenski ravni niti na ravni teoloških razmišljanj ali ugibanj, ampak samo v ponižni izročitvi Bogu v veri, upanju in ljubezni. »Kajti moje misli niso vaše misli in vaše poti niso moje poti. Kakor je nebo visoko nad zemljo, tako visoko so moje poti nad vašimi potmi in moje misli nad vašimi mislimi« (prim. Iz 55,8–9).

Vendar Jobovi prijatelji niso popolnoma v zmoti: kdo vendar more zanikati, da poštenost, zvestoba, obvladovanje samega sebe in druge kreposti ne prinašajo večje blaginje kot tiste, ki so tem nasprotni? Psalmi in Pregovori tako učijo in to potrjujejo. Zato naj Job omili svoj ton, njegov ugovor naj odmeva bolj prijazno. Če že mora trpeti, naj se vpraša zakaj. Toda ob tem se »tolažba« spremeni v »obtožbo«, tolažniki postanejo tožniki. Prijatelji hočejo na vsak način obraniti Božjo pravičnost in v tem vidijo smisel svoje vere.

Eliáz Temánec – učeno in na široko, kot se pač zanj spodobi, sklicujoč se na svoje izkušnje, ki jih potrjuje tudi razodetje – poudarja: »Kdo je bil pošten, a je propadel, kje so se pravični izgubili?« (prim. Job 4,7). Greh povzroča kaznen. Bog najde greh v vsakem človeku: »Ali more biti človek bolj pravičen kakor Bog, ali more biti mož bolj čist kakor njegov stvarnik?« (Job 4,17). Človek ni pravičen, ker ni čist, samo Bog je pravičen, ker je čist. In ker je čist, je tudi svet. Zato Elifáz poziva Joba k spreobrnjenju, ker ga le spreobrnjenje lahko pripelje nazaj k blagostanju.

Bildád Suhéjec je nekoliko bolj umirjen. Vendar tudi on želi obraniti Božjo stvar. Dvomiti o Božjem naravnem

redu v svetu je krivično, ljudje pa smo »od včeraj in ne vemo nič« (prim. Job 8,9). Tudi Bildád poudarja nujnost spreobrnjenja: »Ti pa, če boš iskal Boga in prosil milosti Mogočnega, če si čist in pošten, se bo (Bog) zavzel zate, in ti spet dal prebivališče, ki ti gre« (prim. Job 8,5–6).

Cofár Naámčan v svoji mladostni agresivnosti stavi na tradicionalni nauk o povračilu. Da bi utišal Joba, poveljuje Gospodovo veličanstvo in nedoumljive Božje skrivnosti: »Ali moreš doumeti Božjo globočino, spoznati popolnost Mogočnega?« (Job 11,7). Z vso težo svojih besed je napadel Joba in le »če bo Job odstranil zlo s svojih rok, ne bo več trpel krivice v svoji hiši« (prim. Job 11,14).

Na obtožbe slepih branilcev takega izročila Job uporno brani svojo pravdo: »Mar boste v imenu Boga navajali krivico; /.../ Bo zadovoljen, če vas zasliši? Strogo vas bo kaznoval, če na skrivnem ravnate pristransko /.../ Vaši izreki so besede iz pepela, vaši zagovori so zagovori iz ila« (prim. Job 13,7–12).

»Jaz vem, da je moj Odkupitelj živ« (Job 19,25)

Vrhunec upanja, da bo Job srečal Boga, zasledimo v drugem krogu razgovora s prijatelji. Job prijateljem priznava »vrh« človeške modrosti, vendar pa jih vpričo svoje lastne izkušnje doživlja kot »omejene«. Uporno še naprej brani svojo nedolžnost navkljub dejstvu, da ga želijo razglasiti za grešnika. Le pri Bogu sta moč in modrost; pravilo, da je »pri osivelem modrost« (prim. Job 12,12), več ne vzdrži. V svoji nemoči želi, da bi se spisala njegova obramba v spomin za prihodnje rodove: »O, da bi kdo zapisal moje besede, o, da bi jih vrezal v ploščo! Da bi jih z železnim pisalom in svincem za vselej vklesal v kamen. Jaz vem, da je moj odkupitelj živ ...« (Job 19,23sl.).

Čeprav pri Jobu še ne zasledimo jasne vere v vstajenje, pa že priznava in trdno zaupa v Božjo pravičnost, ki bo v polnosti zasvetila neke in nekaj v onostranstvu. In četudi je na tleh, je na trdnih tleh. Zadnja beseda bo tista, ki jo bo izrekel Bog, in sicer njemu v prid.

V tretjem sklopu pogovorov Job še vedno čuti, da je Bog nedosegljiv, pa čeprav povsod pričujoč. Ve, da Bog misli nanj, da ga obiskuje vsako jutro, dan za dnem, da ga preizkuša vsak trenutek (prim. Job 7,17sl.), vendar ne ve, kam naj se zateče, kje naj ga išče. Elifáz je prepričan, da je Bog tudi v takih trenutkih zraven in hoče Jobu dobro, zato ga s trpljenjem svari, naj se poboljša in se pokesa za krivice, ki jih je storil. Job naj sprejme opomin in vse bo zopet dobro.

Kakor da ni slišal prijateljevih očitkov, Job še kar naprej razglablja. Božjega ravnanja ne razume. Bog vendar vse vidi, vse ve, zakaj ne poseže? Globoko razočaran zaradi nerazumevanja prijateljev, od katerih je pričakoval tolažbo in pojasnilo, pa se to ni zgodilo, se je nanje celo razjezil. Še je prepričan in toliko bolj odločen, da bo pred Bogom sam rešil svojo pravdo; prijatelje pa bo zaradi krivic, s katerimi so ga prizadeli, doletela pravična kaznen: »Kajti, kašno upanje ima izsiljevalec, če izkorišča, ker mu Bog prizanaša? /.../ Strahovi ga bodo zajeli kakor povodenj, čez noč ga bo odnesel vihar« (Job 27,8.20). Če bi »molčali, bi se jim to štelo za modrost« (prim. Job 13,5).

Bog je še vedno odet v molk

V trenutku, ko bi po zaporednih izmenjavah vlog ter žgočih razpravah in prerekanjih pričakovali Božji poseg ali odgovor, se na prizorišču znajde mladenič po imenu Elihú. Ves čas je stal nekje ob strani in spremljal razgovor. Opazil je netočnosti in se celo razjezil na Joba kakor tudi na njegove prijatelje. Čeprav mlad in neizkušen želi vnesti nekaj popravkov v nepopolne in zanj nesprejemljive trditve, ki se mu povrh v neki meri zdijo bogokletne. Ne zadovolji se s tradicionalno teologijo in ošteje prijatelje, ki so prepričani, da Job zavestno taji svoje »grehe«. Nihče ni brez krivde in človek lahko stori krivico tudi v dobri veri. Na človekovo trpljenje gleda s pedagoškega vidika. Trpljenje človeka očiščuje in ga varuje pred napuhom. »Bog govori na svoj način, da bi človeka odvrnil od dejanj, ki skrivajo njegovo ošabnost; njegovo dušo zadržuje pred pogubo, njegovo življenje pred odhodom v izničenje« (prim. Job 33,14sl.). V trpljenju se človek uči ponižnosti in Elihú razume trpljenje kot Božjo odrešilno govorico. Odkril je Jobov »izvirni« greh – napuh – in ga kliče k ponižnosti. Ponižnim Bog odpušča in bo odpustil tudi Jobu. Elihú Joba pozove, naj se zazre v stvarstvo, v »čudežna dela Vsevednega« (prim. Job 37,16) in najavi Božji prihod. Gospod poučuje v svojem strahu modre in razumne, zato »naj se ga vsi ljudje bojijo« (prim. Job 37,24).

Bog vse premore, Job je premajhen

Vsi, Job in njegovi prijatelji, so pristali v slepi ulici. Bog ne odgovarja na Jobova vprašanja, To bi lahko pomenilo, da se izjasni in poda »račun« o svojem ravnanju. Suvereno prestopi vse: Jobovo trpljenje in lastno »samoupravičenje«. V središču ni človek, ampak Bog, Gospod Vsemogočni, ki v svojih rokah drži usodo sveta. Z nizom vprašanj o čudesih in skrivnostih v stvarstvu Bog pripelje Joba do skrajnih meja njegovih človeških spoznanj in zavedanja stvarnosti: »Kje si bil, ko sem utemeljeval zemljo?« (Job 38,4). Ali more človek v svoji majhnosti in omejenosti razumeti ali obvladovati Božja dela? Ali more prodreti v skrivnost Njega, ki je vse to naredil in v svoji vsemogočnosti ter modrosti vodi? Ali si lahko domišlja, da bi ga o tem poučil? »Kdo more ugovarjati njegovim odločitvam?« (prim. Mdr 12,12).

Pred »skrivnostnim« Bogom človeku ostane samo, da se preda in molči. Tudi trpljenje je končno skrivnost, kakor je skrivnost Bog sam. Job skrivnosti trpljenja ni doumel, tudi ni rešil vprašanja o trpljenju, dal pa je zgled, kako ga je treba sprejeti.

»Za vsakim človeškim življenjem stoji podobna skrivnostna stava, za katero človek ne sme izvedeti. Vsakemu pa, ki veliko trpi, Job zagotavlja, da se Bog zanaša nanj in ga ima zelo rad. S tem zagotovilom Job tolaži vsakega Zemljana, vse, ki so ponižani in ogoljufani« (J. Bizjak).

»In Bog je poslej Joba blagoslavljal bolj ko prej /.../ Imel je sedem sinov in tri hčere; /.../ in potem še živel sto štirideset let /.../ In Job je umrl star in nasičen z dnevi« (prim. Job 42,12sl.).

Oljke

Grem v vrt, da bi mi oljke
pripovedovale o mojem Gospodu.
Nič. Oljke ne govorijo, oljke
molčijo. Oljke so žejne,
preklete žejne in sonce kar žge
in žge. Oljke so žejne, zveržene,
stare, vegaste in nekaj drobnega
v vejah čepi. Toda oljke ne
govorijo in oljke so žejne,
preklete žejne.

II.

In suha zemlja je od žalosti suha
in oljke molčijo
in trava z ognjem ožgana
brez življenja
zaradi Božje smrti
oljke in trave in zemlja
trpljenju predane
molče govorijo:
božje nas je zadelo.

Nekomu moram reči besedo
nocoj
ko je večer poln tišine
in domotožja
svoj preprost pehar nosim
želim si sladkih kosov kruha
v mojo mladost
o želje in spomini
veselje in dvomi

nekomu nevidnemu
dajem besedo
poslušam
samo slutim dehteče bivanje
in podzavestno polzenje
tihih kapelj

življenje
kruh
in pehar
križ razpela
tišina
odprtih dlani
daritev

Benedikt Beno Lavrih

Srca naj tvojega spev bo večne Besede odmev

Sestre klarise

Bog, ki je večna Ljubezen, Dobrota in Lepota, nas je ustvaril po svoji podobi, da bomo vso večnost ljubili in bomo ljubljeni v Njem. Zato je položil v nas neizmerno hrepenenje po ljubezni, ki je bistvo Boga samega, po gledanju Božjega obličja, po trajnem stiku z Njim. Tega stika, pogovora z Bogom nas je učil Njegov Sin, učlovečena Beseda, Jezus Kristus. Po Njem nam je spregovoril sam Bog Oče, in po Jezusu – ki nas je spravil z Očetom in nam s svojo daritvijo pridobil Božje posinovljenje, nas naredil prave brate in sestre – prihajamo v krogotok trinitarične ljubezni v povezanost s Sveto Trojico.

Živeti v povezanosti z Bogom pomeni živeti v darujoči ljubezni do Boga in do drugih.

In vendar je – kljub našemu Božjemu otroštvu in poklicanosti k popolnemu življenju v ljubezni – na svetu še toliko nerazumevanja, čeprav se verjetno še nikoli ni toliko govorilo o dialogu, o pogovorih, o spravi.

Ne znamo se pogovarjati, ker smo sami v sebi razrvani. Ne znamo se pogovarjati niti s seboj, ne z Bogom, ne z drugimi. Od tod prihaja ta kaos. Človek, ki v sebi ni umirjen, nosi in trosi nemir. Zato je toliko hrupa, toliko beganja sem in tja, toliko potovanj ... ker ljudje iščejo mir – in pogosto bežijo

pred seboj, kajti nemirna vest »jih preganja«, jim krade spanec, jemlje sproščenost, spokojnost.

Najprej moramo vzpostaviti stik s sabo in z Bogom. Vendar pa tudi z Bogom ne moremo najti stika, če ne živimo po Njegovih zapovedih, če ne živimo v Božji ljubezni. Mnogi, ki hočejo moliti, se srečujejo z velikimi težavami in moliti ne morejo. Morda nevede ne dopustijo, da bi jih razsvetlila in prežarila Božja luč. Pogovarjati se, moliti, se moramo učiti pri Bogu. Bog Oče nam je prvi spregovoril s svojo Besedo v Jezusu Kristusu, našem Odrešeniku. S tem nam je pokazal neizmerno ljubezen, kot pravi apostol Janez: *»V tem je ljubezen, ne da smo mi ljubili Boga, temveč da je On nas ljubil in je poslal svojega Sina v spravo za naše grehe«* (1 Jn 4,10).

Ta darujoča ljubezen, ki se nam je razodela kot živa Božja Beseda, nas je učila živeti in se pogovarjati, vzpostaviti stik z drugimi. Jezus nas je zagovarjal pred Očetom tako, da je samega sebe daroval na križu za naše odrešenje.

Če se hočemo resnično pogovarjati, moramo ljubiti, ljubezen pa je v daritvi. In če se umikamo daritvi, če se umikamo kakršnikoli žrtvi, ne bomo nikoli sposobni za tiste prave stike, za prave pogovore, ki jih pričakujemo mi in tudi drugi.

Ko v govorilnico prihajajo ljudje in nam zaupa-

jo svoje težave, svoje stiske, vidimo, da se pogosto sploh ne znajo pogovarjati. Vsak trdi svoje, ne pridejo skupaj, ne morejo se razumeti, ker se niso sposobni odpovedati sebi, svojim pogledom, svojemu prav, ker za vse krivijo druge. Pa so vendar velike ovire včasih tako zelo majhne, čisto nepomembne stvari ...

Če ne vzpostavimo stika z Bogom, če ne živimo po njegovih zapovedih, če ne živimo iz ljubezni do Boga, tako da se v Njem umiri naše srce – tudi z drugimi ne bomo mogli najti pravega stika ... Naši pogovori bodo lahko ostali samo blebetanje, včasih opravljanje ali govoričenje o nepomembnih stvareh ... srca pa bodo ostala daleč drug od drugega, ostajali bomo vsak na svojem bregu. Odprimo srca Bogu, da nas razsvetli s svojo modrostjo in ogreje s svojo ljubeznijo!

Vsi skupaj se obrnimo k Bogu in Ga prosimo: »Gospod, nauči nas pogovarjati se, nauči nas moliti, nauči nas pozornosti in dobrohotnosti do drugih, nauči nas ljubiti.« Samo če se pri Jezusu učimo govorjenja v molitvi, v daritvi, v žrtvovanju, potem bodo naši odnosi postali lepi, pristni, globoki, razveseljujoči, osrečujoči in trajni.

Vse je pravzaprav tako preprosto. Zavedati se moramo, da smo ljudje slabotni, da sami ne moremo ničesar, da pričakujemo več ljubezni – in jo tudi potrebujemo – kot jo moremo drugim dati; da hočemo sami sebe vedno opravičiti, do drugih pa smo preveč zahtevni in se nad njimi pohujšujemo.

Upirajmo pogled v Kristusa in sprevidimo: On, pravičen in nedolžen, je dal življenje za nas, je za nas trpel in umrl. Ko se učimo pri Njem, postanejo stvari drugačne: druge začnemo gledati v drugačni luči, z Božjo ljubeznijo; in najdemo mir, ki pa zahteva, da se, kot pravi Jezus, »učite od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen, in našli boste mir svojim dušam« (Mt 11,29).

Samo človek, ki ima v srcu mir, ga lahko tudi nosi in razširja. Mir, ki raste iz povezanosti z Bogom, iz gotovosti, da nas On neskončno ljubi, da nas razume, da nam vse odpušča, je potreben, da tudi mi lahko z drugimi vzpostavimo tisti pravi stik v razumevanju, odpuščanju, ljubezni in miru.

Sv. Klara je bila nenehno zazrta v Kristusa. Svoje sestre opozarja: *Glej Njega, ki je bil zate povit v plenice in ubog položen v jasli, glej Njega, ki je zate izkravel na križu ... in Ga posnemaj.*

Zato je tudi tako lahko vzpostavila pravi stik s sestrami, zato je bilo pri sestrah toliko lepote skupnega življenja v popolnem dialogu, čeprav Vodilo predpisuje veliko molka. V času, ki je določen za razvedrilo, pa imajo sestre prosti pogovor, ki pa je nabit z veseljem, z ljubeznijo, s pozornostjo, če je naš pogled ves dan uprt v učlovečeno Besedo, Odrešenika, ki nas je učil govoriti s popolno brezpogojno lastno daritvijo do smrti.

In če pride do nesoglasja? Sv. Klara stoji z obema nogama na tleh: »Če bi se primerilo, kar Bog ne da, da bi med dvema sestrama po besedi ali kakem znamenju kdaj nastal povod za vznemirjanje ali pohujšanje, naj tista, ki je povzročila vznemirjanje takoj, še preden prinese dar svoje molitve pred Gospoda, ponižno prosi za odpuščanje; ... druga pa naj se spomni Gospodovih besed: Če iz srca ne odpustite, vam tudi vaš nebeški Oče ne bo odpustil, in naj svoji sestri radovoljno odpusti sleherno žalitev« (KlVod X,7). Zato sv. Klara spodbuja svoje sestre, naj si »vedno prizadevajo, da bodo med seboj ohranile edinstvo vzajemne ljubezni, 'ki je vez popolnosti'« (KlVod X,6). Tudi v Oporoki v tem duhu naroča: »Ljubite se med seboj v Kristusovi ljubezni. To ljubezen, ki jo nosite v srcih, dokazujte tudi na zunaj z dejanji; tako bodo sestre, ki jih bo ta zgled spodbujal, vedno rasle v ljubezni do Boga in v medsebojni ljubezni« (KlOp 62).

Ta navodila in spodbude sv. Klare njenim sestram naj pomagajo nam vsem, da se bomo vedno globlje zavedali čudovite resničnosti: »Medtem ko nebesa z vsem stvarstvom ne morejo obseči Stvarnika, pa je edinole verujoča duša Stvarnikovo prebivališče in sedež samo zaradi ljubezni, ki je hudobni nima jo. Resnica sama pravi: 'Kdor ljubi mene, ga bo ljubil moj Oče in jaz ga bom ljubil; in prišla bova k njemu in prebivala pri njem' (Jn 14,21.23)« (3 Klp 24–25).

Živimo tako, da bomo zares pravo Božje svetišče – in potem bo v nas spregovorila učlovečena Beseda sama.

O, kako dobro je reči: Bog

O, kako dobro je zjutraj reči: Bog –
moj Bog,
ko sta dan in duša – tako lahkotna
se v krošnje s ptičjim petjem pneta –
na začetku.

O, kako dobro je opoldne vzdihniti: Bog –
moj Bog,
ko je nebo zmerjeno
na dvoje –
kot sonce visoko
kot žalost globoko.

O, kako dobro je zvečer zavpiti: Bog –
moj Bog,
ko pade noč –
dolga in črna do smrti.
Do drugega Jutra.

Franc Kejžar

Ne jaz, ampak Bog!

Pogovarjala se je Špela Burnik

Bratje minoriti so se letos še posebej veselili nove maše **p. Danijela Golavška** iz župnije Galicija pri Žalcu, ki jo je obhajal ob priložnosti župnijskega praznika sv. Jakoba. Danijel je osnovno šolo končal na Dobrni, Višjo komercialno šolo pa v Celju. Preden se je odločil, da pride k bratom minoritom, je bil že dve leti zaposlen. Med tem časom je kot član mladinske skupine in kot animator na duhovnih vajah rad pomagal župniku na Dobrni. Noviciat ali čas redovniške preizkušnje je leto dni preživel v svetem samostanu (Sacro Convento) pri sv. Francišku v Assisiju ali kakor bi lahko rekli »na očetovem grobu«. Študij teologije pa je končal na Teološki fakulteti v Ljubljani.

Br. Danijel oz. Dani, kakor te kličemo, kdaj se je v tebi začel prebujati klic, da bi bil Jezusov učenec? Katero je bilo tisto znamenje, ki ti je dalo jasno vedeti, da greš za Njim? Kako si vedel oziroma čutil, da te Bog kliče v redovništvo?

Zakaj mi postavljaš takšna težka vprašanja? (Smeh...) Kar se tiče poklica, moram reči, da sem prvič začutil klic in željo po duhovništvu v srednji šoli, ko sem v župniji Dobrna obiskoval mladinsko skupino, vodil birmanske skupine in pomagal pri še nekaterih drugih stvareh v župniji. Predvsem svetel zgled in svetniško življenje takojšnjega župnika g. Janka Straška, po komer je Bog tudi mene nagovoril, da sem se podal na pot za Njim. Nekih drugih konkretnih znamenj ni bilo. Tisto, po čemer sem vedel, da je ta pot zame je globok notranji mir, sreča in

veselje, ki sem ga (in ga še) vedno znova doživljal, ko sem bil z Gospodom v molitvi.

V svoji družini imaš rodno sestro, ki je tudi redovnica pri sestrah salezijankah. Bog Oče je močno nagovoril vašo družino in jo obdaril s poklici redovništva. Vsekakor so imeli veliko vlogo tvoji starši. Lahko poveš, kakšen cilj in kakšne metode vzgajanja sta imela oče in mama, da sta v družini ohranjala krščansko življenje in bila tako odprta za Božje načrte.

Prav gotovo so imeli tudi starši pomembno vlogo. Za očeta sem prepričan, da je še posebej po svoji smrti (umrl je dve leti pred mojim odhodom v samostan) naredil mnogo dobrega zame s svojo priprošnjo. Morda starši niti niso imeli cilja vzgojiti nove redovniške in duhovniške poklice, saj je bilo zanje – še posebej na začetku – to kar težko sprejeti. Morda so nekoliko razmišljali o tem, da bomo otroci ostali doma na kmetiji in nadaljevali z delom. Vendar ne smemo pozabiti, da je Bog tisti, ki kliče vsakega posebej. Starši so nam dajali zgled krščanske vere z rednim obiskom svete maše, tudi s skupno molitvijo, Bog pa je to nadgradil s svojo milostjo, da sva danes dva iz naše družine redovnik in redovnica.

Za novomašno geslo si si izbral »Ne jaz, ampak Bog«. V čem te to geslo nagovarja?

V življenju imam izkušnjo, da bolj kot se človek zanaša na lastne moči, na svoj razum, na svojo pamet, težje je življenje sprejeti in živeti v miru, sreči in ljubezni do Boga in do bližnjih. Zato želim vedno znova izročati svoje življenje Bogu v roke. Želim ohraniti vero in zaupanje vanj. Želim, da je On in njegova volja vedno na prvem mestu. Človeku, iz katerega žari Božja luč in ljubezen, ne moreš vlti strahu v kosti. Trden, uravnovešen je. V njem živi in po njem deluje Bog sam. Človek postane prosojno steklo, skozi katerega sije Božja ljubezen. Zato pa naj vedno znova velja to geslo: ne jaz, ampak Bog.

V tem letu si opravljal diakonsko službo pri sv. Petru v Ljubljani in tako imel tudi katehezo z otroki. Kaj bi želel otrokom in mladim položiti na srce na njihovi poti?

Vsem mladim želim, da bi bili v njihovih srcih vedno navzoči: sreča, veselje, mir, ljubezen, vera, upanje in vse, kar je dobrega in lepega. Dragi mladi, vedite: vse to prihaja od Boga, ne od človeka. Ostanite trdni v ljubezni do Njega in do bližnjih. Tudi če bo kdaj težko. V srcu zvestega tej ljubezni prebiva Bog in On vas bo napolnil z vsem tistim, kar sem vam tudi sam zaželel. In dal vam bo še mnogo več.

Smo v letu posvečenega življenja. Kaj tebi pomeni posvečenost tvojega življenja?

Posvetiti življenje nekemu pomeni darovati, žrtvovati se zanj. Ko rečemo, da nekdo žrtvuje svoje življenje za drugega ali za Boga, marsikdaj pomislimo, da je preterpel mučeniško smrt. Pa ni čisto tako. Življenje lahko za Boga in za bližnjega daruje vsak. Preprosto tako, da vse svoje besede, dejanja, delo in misli izročamo Bogu v roke in se vedno trudimo za iskreno ljubezen. Tako lahko posvetimo svoje življenje in ga darujemo kot naš dar, našo žrtev, tudi kot našo molitev Bogu in bližnjim.

V redovništvu živite evangelijske svete: pokorščino, čistost in uboštvo. V čem vidiš preroškost svoje poklicanosti?

Da ne bo pomote: preroštvo v krščanstvu ne pomeni napovedovanje prihodnosti, ampak imeti odprte oči, ušesa in srce, da znamo prisluhniti, kaj nam Bog govori po današnjih ljudeh in dogodkih. Pokorščina, čistost in uboštvo so tri (morda najbolj učinkovita) orodja, da moremo prisluhniti Bogu in seveda na njegov nagovor tudi odgovoriti. Preroškost moje poklicanosti je najprej biti vesel duhovnik, srečen, miren, trden v veri, upanju in ljubezni. Biti orodje v Božjih rokah in sredstvo, prek katerega bo morda lahko vsaj nekoliko zasvetila luč Božjega kraljestva.

Papež Frančišek je napovedal, da bo leto, ki prihaja, leto usmiljenja. Kako ti doživljaš Božje usmiljenje, kaj ti kot zakrament pomeni? Kako te nagovarja, ko ga boš podeljeval bratom in sestram v Gospodu?

Kot duhovnika me najbolj veseli podeljevanje zakramentov in blagoslavljanje ljudi. Blagoslavljanje – reči človeku nekaj dobrega, nekaj lepega – to je tisto, kar tudi nam prinaša toplino, mir, veselje in srečo v življenje. V Svetem pismu je zapisano: »Usmiljenja hočem in ne

daritve!« To pomeni, da Bog želi od nas, da smo najprej usmiljeni s svojimi brati in sestrami in da se trudimo za iskreno ljubezen. Tudi zakrament spovedi naj bi bil to: podeljevanje usmiljenja in izkazovanje Božje neizmerne ljubezni in odpuščanja, ne pa obsojanje in trpinčenje za storjene grehe. Bodimo luč Božje ljubezni.

Alojzij Grozde je rekel, da je »evharistija sonce našega življenja«. Ko si Gospodu odgovoril z »da«, si kot duhovnik postal oltar Gospodovega darovanja. »Evharistija, sonce tvojega življenja« je, ker...

me ima Bog neskončno rad in vem, da ne želi ničesar v zameno kot samo to, da bi tudi jaz z vsem srcem ljubil Njega in svoje bližnje kot samega sebe.

Božja Beseda nas vsakodnevno nagovarja in navdihuje. Lahko podeliš, katera Božja Beseda ti je posebej blizu in zakaj?

Iz Stare zaveze mi je najbolj pri srcu odlomek iz knjige preroka Danijela (mogoče tudi zato, ker je on moj krstni zavetnik), in sicer tretje poglavje, ko Danijel reši Suzano iz rok krivičnih sodnikov in ljudstva, ki jo želi kamenjati. Kot otrok sem večkrat gledal filme, v katerih so junaki reševali življenja lepih deklet in se potem z njimi poročili in živeli srečno do konca svojih dni. No ja, včasih še zdaj sanjam o tem ... (Smeh)

Kadar želim nekaj duhovne hrane zase, pa najraje preberem kakšen odlomek iz Janezovega evangelija. Ne vem ... nagovarja me njegova vzvišenost besede in hkrati preprostost misli.

V današnjem času je človek mnogokrat preizkušan. Prek telesnega in duhovnega trpljenja. Tako se krepi naša vera. Tudi ti si bil verjetno v času svoje poti v stiski, v dvomih. Kaj ti je bilo v takih trenutkih v pomoč, da si v svoji veri rasel in hodil pot z Njim?

Pa ne vem, če sem bil kdaj v kakšni veliki stiski. Res je, da je Bog pošiljal preizkušnje: ko mi je, na primer, umrl oče, ali ko sem moral zapustiti dom, da sem odšel v samostan. Vendar moram reči, da sem vedno skušal na življenje gledati s pozitivne strani, biti bolj pozoren na čudeže, milosti in pozornosti, ki nam jih Bog vsak dan izkazuje, kot pa na

tiste težke stvari in križe, ki so nam včasih naloženi. Dovoli, da navedem nekaj besed Giulie Gabrieli, ki je leta 2011, stara komaj štirinajst let, umrla za rakom. Način, kako je doživljala svojo bolezen, stiske in trpljenje, povzema tudi moje doživljanje stisk in trpljenja, ki nas včasih doleti. Takole pravi: »Tistim ljudem, ki pa jih je to doletelo, želim povedati, da ni tako slabo in da se dnevi ne smejo preživeti v objokovanju in obžalovanju. Seveda, kadar imam kemoterapije, se tudi sama počutim slabo in se sprašujem: »Zakaj se je to zgodilo ravno meni?« Vendar pa si potem, kadar se počutim bolje, rečem: »Pa ja, daj, zdaj je že mimo!« in se nad vsem skupaj nasmejim. To je tisto, kar želim povedati bolnim ljudem: »Smejte se nad vsem tem!«

Svojo pot boš nadaljeval v Turnišču, kjer z brati minoriti odpirate nov samostan. Duhovno boste oskrbovali tudi sestre klarise, prav tako pa vodili pastoralo v župniji. Lahko bi rekli kontemplacija v akciji. Kakšen pomen ima zate duhovnost v današnjem času, ko je polno hitenja, po drugi strani pa se nas loteva naveličanost ali bolje rečeno »navada« v vsakdanjem življenju. V čem oziroma kako naj današnji človek ohranja pristnost svojih dejanj, življenja? Kako naj mu pri tem pomaga duhovnost krščanskega življenja?

Tudi pri nas, duhovnikih, je velika nevarnost, da bi naše življenje postalo ena sama delovna akcija, kjer delo v pastoralni, na vrtu ali v sobi predstavlja bistvo življenja. Marsikdaj obstaja nevarnost, da bi s pretirano fizično aktivnostjo zapolnili praznino, ki jo nosimo v srcu, če tam ni navzoč Jezus Kristus. Življenje, ki postaja vedno večje hitenje in pehanje za uspehi, na drugi strani pa je duhovno povsem izpraznjeno, ni več življenje, ampak životarjenje. Iz dneva v dan prenašamo svoja bremena in se ne znamo ustaviti in izročiti v Božje roke. Le če znamo svoje življenje izročati Bogu, če ne računamo zgolj na lastne moči in pamet, se v našem življenju naseli mir, veselje in sreča duha. Res ne morem mimo tega, da ne bi še enkrat navedel besed Giulie Gabrieli, ki odlično povzema mojo misel. Tudi ona namreč pravi: »Ni vam potrebno moliti dneve in noči, ne, lahko ste povsem normalni fantje in punce. Tudi sama poslušam glasbo, navito do konca, se rada zabavam in hodim v »shopping«. Tudi jaz nisem

srečna, če vsak dan kakšne ne zakuham; sem zmedena in nerodna; ob večerih mogoče le stežka pripravim mizo za večerjo. Če potegnem črto, sem povsem normalna deklica. Pa vendar najdem tudi čas, še posebej ob večerih, da zmolim kakšno molitev Gospodu. Enkrat na teden si vzamem eno uro, da ga grem obiskat v njegovo hišo in da ga pod podobo kruha v sveti evharistiji sprejemem v svoje srce.« Bog nam je dal čas. Oplemenitimo ga z iskreno ljubeznijo do Boga in do bližnjega in vsaj delček ga (morda tistega, ki je najlepši in nam največ pomeni) darujmo Bogu kot naš dar in zahvalo.

Gospod te je obdaril z mnogimi darovi. Nekatere smo lahko videli, ko smo s teboj sodelovali v župniji sv. Petra v Ljubljani, kjer si opravljal diakonsko službo. Med temi darovi je tudi kolesarjenje. Nam lahko za konec poveš kakšno anekdoto, ki se ti je zgodila med romanji in premagovanji kilometrov?

Večkrat sem se s kolesom odpravil na potovanje -- tudi za več dni in vmes prenočeval v naravi, po gozdovih, pod smrekami, ob potokih ... Ker je tudi moj dom precej na samem v naravi, dokaj dobro poznam živali, ki živijo pri nas in pridejo na plano ponoči (srne, ježi, divje svinje ...) Na Štajerskem sem si lahko to privoščil brez strahu. Nekoč pa sem prenočeval na prostem (brez šotora) v nekem velikem gozdu na Dolenjskem blizu Ivančne Gorice. Ponoči sem zaslišal glasno lomastenje po gozdu prav blizu mene. Kar nekaj časa sem porabil, ko sem razmišljal, katera žival bi to lahko bila, saj se je slišalo, da mora biti nekaj velikega in okornega. Potem pa sem se spomnil, da tam živijo tudi medvedi: od tistega trenutka naprej si rajši že zvečer pripravim bolj varno prenočišče. Drugače pa imam za največji čudež in Božjo milost to, da pri svojih približno 50.000 km, kolikor sem jih v svojem življenju prevozil s kolesom, še nikoli nisem doživel večjega padca, pa tudi večje mehanske okvare ne. Bog, hvala ti!

Dragi p. Dani, hvala ti, da si z nami delil svoje misli. Naj nam bo vsem v duhovno spodbudo, da bi v življenju uredničevali svoje poslanstvo in ga živeli z vso pristnostjo. Tebi pa želimo, da bi svojo posvečenost živel v vsem zedinjenju z Gospodom. Naj ti pri tem pomaga Božji blagoslov in naša molitev. Seveda pa se tudi mi priporočamo tebi, da se nas boš spomnil v svojih molitvah. Bog te živi.

Kolbejevo leto – 75. obletnica smrti

P. Dominik Tikvič

Ob 75. obletnici mučeniške smrti sv. Maksimilijana Kolbeja (14. avgust 1941) je Mednarodni svet Vojske Brezmadežne (Militia Immaculatae – M.I.) sklenil, da od 14. avgusta 2015 do 14. avgusta 2016 obhajamo Kolbejevo leto. V tem času naj bi vsako narodno središče zagotovilo romanje svetnikovih relikvij od kraja do kraja (npr. od samostana do samostana, od župnije do župnije ...), ob katerih bi se odvijale različne primerne pobude in aktivnosti, da bi ljudem čim bolje predstavili tega mučenca iz Auschwitza. Ena od pobud je tudi, da bi na posameznem kraju pripravili slovesnost ob sprejemu relikvij in organizirali molitveno uro, katere predlog je že sestavil mednarodni svet.

V Sloveniji smo lahko počaščeni in veseli, da že imamo stalno navzoče svetnikove relikvije I. reda. Hrani jih minoritski samostan sv. Maksimilijana Kolbeja v Ljubljani. Neverjetne okoliščine ali pa Božja previdnost je hotela, da jih je gvardijan novega samostana v Ljubljani – ob dnevu ustanovitve (1. avgust 2011) prav v Niepokalanovu (mestu Brezmadežne na Poljskem), v prvi kapeli, ki jo je postavil sam svetnik – vpričo romarjev ob skromni liturgiji prejel iz rok tamkajšnjega predstojnika ali gvardijana skupnosti. Gre za relikvijo

las, ostriženih pred aretacijo, saj po kremiranju v taborišču ni od njega ostalo ničesar, prav tako pa danes ni mogoče ugotoviti kraja njegovega groba oz. raztrosa pepela.

S tem dopisom dajem v vednost tudi možnost, da se zainteresirani (skupnosti ali župnije) prijavijo oz. rezervirajo termin, kdaj bi želeli, da vas relikvije obišejo. Prav tako vam lahko pošljemo osnutek molitvene ure, ki jo lahko izvedete ob obisku relikvij ali pa brez relikvij ob kakšni drugi primerni priložnosti. Seveda lahko na lastno pobudo v tem jubilejnem letu organizirate tridnevno ali devetdnevno pred kakšnim praznikom (Brezmadežna, drugi Marijini godovi ali prazniki, prve sobote, ob godu sv. Maksimilijana Kolbeja 14. avgusta ...).

To leto bi naj sklenili s slovesno sv. mašo 14. avgusta 2016. Mednarodni svet predlaga, da jo vodi eden izmed škofov in da pri njej izpovemo/obnovimo posvetilno molitev Brezmadežni.

Vrhunec obhajanja pa naj bi se zgodil na mednarodnem srečanju v Fatimi od 28. do 30. oktobra 2016, kjer se bo začela tudi priprava na obhajanje 100. obletnice ustanovitve Vojske Brezmadežne, ki jo je svetnik v Rimu ustanovil 16. oktobra 1917.

S tem pismom želim navdušiti in spodbuditi prav vse dobromisleče, ki se nam želite pri tem praznovanju pridružiti. Še posebej pa vabilo velja Marijinim častilcem, torej vsem, ki želite na neki način še naprej obiskovati Marijino »šolo svetosti« ter ste s sv. Maksimilijanom Kolbejem prepričani, da je »Brezmadežna najkrajša in najbolj gotova pot do Jezusa«.

ANNO KOLBIANO

Giulia Gabrieli

P. Danijel Golavšek

To je zgodba o Giulii Gabrieli, 14 let, oboleli za rakom. *»Sedaj vem, da se moja zgodba lahko konča samo na dva načina: ali po milosti čudeža s popolnim ozdravljenjem, za kar prosim Gospoda, ker imam še mnogo načrtov, ki jih želim uresničiti. Ali pa bom odšla naproti srečanju z Njim, ki pa je prav tako nekaj prečudovitega. Obe dve možnosti sta zelo lepi. Pomembno je, kakor pravi blažena Chiara Luce Badano, da se zgodi Božja volja.«*

Giulia Gabrieli se je rodila v Bergamu v Italiji, 3. marca 1997. Vse do svojega 12 leta je živela običajno življenje s svojo družino. Rada je plesala, se družila s prijateljicami, oboževala je nakupovanje, potovanja, hodila je v šolo ... Ob tem pa ni nikoli pozabila na Njega, ki daje polnost in smisel življenja. Že od majhnega je sodelovala na oratorijih, obiskovala verouk in z družino ob večerih molila rožni venec. Avgusta leta 2009 se ji je na levi roki pojavila oteklina, za katero so kmalu ugotovili, da gre za enega najbolj agresivnih oblik raka. Dve leti se je vztrajno borila proti bolezni in res je: smrt je vzela njeno telesno življenje, vendar je Giulia kljub temu zmagala. Svoje trpljenje je namreč znala čudovito preoblikovati v eno samo hvalnico življenju, Bogu in bližnjim. S svojim veseljem, navdušenjem in duhovnim bogastvom je znala nagovoriti in "okužiti" vsakogar, ki jo je srečal. V času bolezni je kljub močnim bolečinam in trpljenju imela mnogo pričevanj za mlade po šolah in župnijah. Pogosto je mladim govorila: *»Najprej je potrebno ozdraveti znotraj: v duši, v srcu.«* Želela je pomagati mladim, še posebej bolnim, da bi znali iti prek telesnega trpljenja ter najti resnično srečo, veselje in polnost življenja v Gospodu. *»Ogromno ljudi, ki jih je Giulia srečevala, to je treba povedati z dolžno previdnostjo in brez vzhičenosti, se jih je dotaknila v njihovem srcu in so se ob njej spremenili in spreobrili. Kdor je kdajkoli vstopil v njen dom, v tisti »bunker« miru in vedrine, pa tudi zasebnosti in sprejetosti, kjer živi njena družina – začenski z mamo Saro, očetom Antoniem ter malim, izjemnim Davidom – je od njih odšel lahkotnega, mirnega in veselega srca«* (Fabio

Finazzi). Ni ostala samo pri besedah. Naredila je mnogo praktičnih stvari zanje: pričevanja, poletna šola v bolnišnici, molitvena skupina mladih za mlade, ... Predvsem pa je pričevala (in še pričuje) s svojo neomajno vero, zaupanjem in z vedno prisotnim nasmehom na obrazu.

Imela je tudi velik talent za pisanje. Leta 2009 (dva meseca preden se je pojavila bolezen) je zmagala na območnem literarnem natečaju za višje razrede osnovnih šol, naslednje leto (ko je bolezen že precej napredovala) pa je bila prav tako izbrana med finaliste. Imela je veliko željo, da bi napisala knjigo. Tudi to ji je uspelo, čeprav je izšla šele po njeni smrti in je bila dokončana s pomočjo njenih zapiskov in videopričevanja, ki je bilo posneto dva meseca pred smrtjo. Naj nam prek odlomka iz knjige še enkrat spregovori Giulia sama:

»Vse svoje trpljenje pa tudi veselje in srečo vsak dan izročam Gospodu, ker vem, da tako vse pride v prave roke in vse to darujem za mnoge ljudi. Včasih darujem za osebe, ki so tukaj z mano, drugič spet za neverujoče, ker imamo vsi potrebo po molitvi in medsebojni podpori. Vsak ima Boga in Bog je tu za vse. Vsak lahko stori to. Jaz pa se obračam še posebej na vas mlade. Darujte svoje dneve za druge mlade, ki trpijo, ker nimajo vere in nosijo v sebi veliko praznino. Bog nam daje to ogromno moč: lahko premikate gore, lahko premagate najvišje ovire. Ne pravim, da bi moral vsak, ki bi želel v polnosti živeti birmansko poslanstvo, nujno doživeti tudi izkušnjo bolezni. Še več: nikomur, ampak res nikomur, ne privoščim te izkušnje. Lahko pa kljub temu živite svoje poslanstvo, tako da izkazuje dobroto svojim bližnjim, da pomagata svojim sošolcem, ki imajo večje težave z nalogami in učenjem ter podpirate tiste, ki v življenju nimajo toliko sreče kot vi. V ljudeh, ki jim pomagata, vedno prebiva Gospod, v njih je sam Jezus.« (Knjiga je prevedena tudi v slovenski jezik z naslovom *Zvezda sredi neba*; izdala založba Družina).

En dan pred smrtjo (18. avgusta 2011) je dokončala še eno stvar, ki si jo je zelo želela: rožni venec čistega zahvaljevanja. *»V molitvah vedno nekaj prosimo Gospoda«,* je govorila Giulia, *»nimamo pa nobene molitve čiste in iskrene zahvale Njemu za vse dobro, kar nam daje«.* Zato je sestavila svoj rožni venec, ki namesto običajnih molitev Očenaša in Zdrave Marije, vsebuje molitve čistega, iskrenega in veselega zahvaljevanja.

Giulia Gabrieli je umrla na večer 19. avgusta 2011, prav v času, ko je v Madridu potekal križev pot v okviru svetovnega dneva mladih. Tudi to je lepo znamenje za življenje te deklice: trpljenje križevega pota, ki traja le kratek čas in se ne zaključuje s štirinajsto postajo v grobu, ampak z vstajanjem v večno življenje, ki ji ne bo nikoli več vzeto. (Kdor bi želel o Giulii Gabrieli zvedeti več, povabljen, da obiše njeno spletno stran www.congiulia.com)

BREZMADEŽNA

Petra Černivec

Marija – IZZIV ali VZOR sodobni ženski

O Mariji je bilo napisanih toliko besed in hvalospesov, a se vseeno vedno znova rada vračam k njej, ker je ne doživljam kot nekaj imaginarnega. Marija ni samo nebeška Mati in Kraljica zemlje. Je veliko več. Je mama, prijateljica, sestra, oseba, ki me s svojim zgledom uči ljubiti in živeti v tem nemirnem svetu. Išče vrednote vsepovsod, a pozablja, da je s svojim značajem in zaupanjem v Boga ter z ljubeznijo do bližnjega vedno pred časom. Do teh zaključkov so me pripeljali štirje mejniki:

Do teh zaključkov so me pripeljali štirje mejniki:

- Moji starši dolgo niso mogli imeti otrok. Na Trsatu je mama prosila za deklico in me posvetila Mariji. Po desetih mesecih sem prišla na svet. Biti Marijin otrok, čutiti njeno varstvo, ljubezen, bližino ... Nenehno me uči, vodi, usmerja k Jezusu. Premišljevanje o tem danes je odkrivanje horizontov globine vere na drugačen način.
- Pri frančiškanih na Tromostovju v Ljubljani je čudovita slika Gospodovega oznanjenja. Ta njen veliki »DA« mi je v premišljevanju odprl srce za služenje bližnjemu in Bogu. Pogum in zaupanje – da Bog vse vidi, da mu ni nič skrito, da bo deležna trpljenja in radosti – ter njeno sprejemanje – da želi živeti svetost v vsakem trenutku, kamor bo poslana, in uresničevati, karkoli bo Bog zahteval od nje – pa nagovarjajo.
- Na Mladifestu v Medžugorju je s. Elvira rekla: »Punce, preveč ste podobne Evi, želite, da vam fant prinese rože za obletnico. Bodite kot Marija, specite torto, prve pokažite ljubezen.« Stavek, ki se mi je vrezal globoko v srce. Bodi kot Marija in ne Eva – odmeva še danes.
- Pospravljala sem stanovanje in premišljevala o Marijini notranji lepoti srca. Rekla sem: »Marija, tako rada bi

bila lepa kot ti. V vsem.« Stanovanje sem pospravila, želela sem se dobiti s prijatelji. Bilo je poletje in vroče. Kot mlada punca sem hotela obleči mini krilo. Prva misel ob odprti omari z oblačili pa je bila, da če želim biti lepa kot Marija, ne morem nositi mini kril. Zanimiva misel, ki me je streznila. Med premišljevanjem o ženskem oblačenju danes (tudi ko pridejo v cerkev v »izzivalnih oblačilih«) ugotavljam, da jih ne obsojam, ker ne vem, kaj se skriva v srcu, ampak prosim Marijo, da pri Jezusu zanje izprosi razsvetljenje Svetega Duha.

Biti kot Marija v današnjem času je zelo težko. Vino v Kani predstavlja ljubezen. Danes spremljamo neljubezen na vseh področjih, predvsem v človekovi osamljenosti. Človek človeku ne vidi v srce. V svojem bistvu je ranjen (skozi različne težave, ki jih družina danes nosi, npr. nasilje, alkohol, droge ...). Ta bolezen je gobavost sodobnega sveta. Marija želi, da vidimo stisko drugega, da se pogovarjamo z drugim, da mu pomagamo, kot je ona sorodnici Elizabeti. Ne zapirajmo se v svoje težave, ampak drugim prinašajmo radost.

Čprav je Marija v Svetem pismu spregovorila samo trikrat, so njena dejanja v tej njeni tišini bolj glasna kot besede, ki jih je izgovorila. Njena tišina odmeva skozi njene vrednote, ki so zame kot ogledalo. Ponižnost, milina, čistost srca, blagost, radost, služenje ... Zelo rada se uzrem v to ogledalo, ker želim te vrline imeti tudi sama. Dostikrat se vprašam, kaj bi v današnji situaciji storila Marija, kako bi reagirala ... Ljudje Marijo marsikaj prosimo. Ljudje rečejo: 'Marija me je ozdravila, Marija mi je dala ...' Verjamem, da ona ničesar ne želi zadržati za sebe, ampak vse izroča naprej. V svoji veliki ponižnosti ne želi, da pripisujemo zasluge njej, temveč se moramo zavedati, da naše molitve prenese Jezusu.

- Marija, moj zgled v ponižnosti

Ali je moje srce dovolj ponižno v izpolnjevanju Božje volje? Ali svoje načrte vsiljujem Bogu, da mora rešiti moje življenje, kot je meni všeč? Nauči me, Marija, da bom ponižna Gospodova dekla, kot si ti.

- Marija, zgled v čistosti

Nauči moje srce, Marija, da ne obsoja drugih v ničemer, da ne opravlja, da ljubi, kot ljubi tvoje srce.

- Marija, zgled v služenju

Marija, nauči me služiti v vsakem trenutku. Naj bo Jezusovo ime vedno pred mojimi očmi, da vedno vse delam zanj, za njegovo slavo, da se proslavi po mojem življenju.

- Marija, zgled v preostalih vrednotah

Vzgajaj me, Marija, da bom podobna tebi, ker si moja vzornica za pot v večno življenje.

Prevod in priredba: br. Anton Borovnjak

Teološki temelji Vojske Brezmadežne

• Vojska Brezmadežne in mariologija sv. Maksimilijana Kolbeja

Najlepši del Kolbejeve dragocene dediščine predstavlja Vojska Brezmadežne, zato je potrebno poznati teološke temelje tega marijanskega gibanja. Vojska Brezmadežne temelji na nekaterih jasnih teoloških resnicah, ki nam pomagajo jasneje videti namen gibanja in njegove dejavnosti.

Sv. M. Kolbe živi in deluje v času, v katerem imajo velik zagon mariološke študije. Pospesujejo jih razna marijanska gibanja in nenazadnje tudi prikazovanja Marije v Lurdu in Fatimi. Mariologija je bila kmalu vključena v cerkvene študije in naletela je na veliko naklonjenost med študenti, toda znanstvene razprave so jo v neki meri privedle do osamitve in neenotnosti teologije. Brez dvoma je vpliv v neme za mariologijo doživel tudi Kolbe, kar se pozna v njegovih spisih. Če izvzamemo razprave o Marijinem brezmadežnem spočetju, Kolbe v določenih tematikah ni bil posebno izviren, toda popolnoma nova in teološko pravilna je navdihnjenost njegove mariologije.

Brezmadežna Devica Marija, mati Sina, nevesta Svetega Duha

Sveti Maksimilijan Kolbe vidi Marijo predvsem v luči Svete Trojice kot stvarjenjsko delo Boga. Pri tem ga vodi ljubezen. Človek, potopljen v to ljubezen, odgovarja z ljubeznijo. Kolbe tako predstavi splošni začetek Božjega dela v stvarstvu in odgovor ustvarjenega bitja.

“Od Očeta po Sinu in Svetem Duhu izhaja vsako dejanje Božje ljubezni. Gre za ustvarjanje, ki ohranja bivanje, ustvarjanje, ki daje življenje, pa naj si bo v redu narave ali milosti. Bog na tak način podarja ljubezen svojim mnogim končnim bitjem; gre za odnos ljubezni, ki ustvarja in ne gre k Očetu drugače kot po Svetem Duhu in Sinu.”

“Povsod v stvarstvu srečujemo podobna dejanja, čeprav nasprotna; odhod je vračanje, oddaljevanje je približevanje, delitev je združevanje. To ni nič drugega kot podoba Presvete Trojice v delovanju bitja. Zedinjenje je ljubezen, je ustvarjalna ljubezen ... Bog ustvarja stvarstvo in to dejanje je v nekem smislu ločitev oziroma ločevanje. Po svoji naravi naj bi bitja postaja-

jala vse popolnejša in s tem podobna Bogu, se vračala k Njemu, ga zavestno ljubila in se vedno bolj združevala z Njim.”

Potem ko Kolbe predstavi splošno načelo Božjega delovanja, usmeri svojo pozornost k Marijinemu liku. Marija je po delovanju Boga *“najpopolnejša podobnost Božje biti, in to v čisto človeškem bitju. Je najpopolnejša med vsemi ustvarjenimi bitji.”*

V svojem odgovoru Bogu je Devica Marija *“vrhunec stvarjenjske ljubezni, ki se vrača k Bogu ... Je brez madeža greha, vsa lepa, vsa Božja. Niti za en trenutek se njena volja ni oddaljila od Božje. Bogu je vedno pripadala popolnoma in svobodno. In v njej se zgodi čudež združitve Boga s svojimi stvarstvom.”*

Marijin odnos do posameznih oseb Svete Trojice lahko natančneje opišemo takole: *“Njena združitve v ljubezni z Bogom privede do točke, da postane Božja Mati. Oče ji zupa lastnega Sina, Sin izhaja iz njenega naročja. Sveti Duh je bil tisti, ki je v njenem telesu ustvaril presveto telo Jezusa.”* Kolbejevo mariologijo lahko povzamemo:

- Marija je najpopolnejše človeško bitje, je Brezmadežno spočetje.

- Marija je mati Sina: Božje materinstvo, kraljevanje, Marijino čaščenje.

- Marija je nevesta Svetega Duha, srednica milosti, mati Cerkve.

Kolbe je razpravo o Mariji vključil v splošno teologijo, v delovanje Boga bodisi v redu narave ali odrešenja, v skrivnost Cerkve in njene prakse. Tako je mariologijo obvaroval osamitve od ostale teologije, kot je bilo pred drugim vatikanskim koncilom. Zaradi svoje prezgodnje smrti v koncentracijskem taborišču ni imel časa, da bi svoja spoznanja in svojo mariološko misel podrobneje razvil.

• Brezmadežno spočetje

Ob Marijinem brezmadežnem spočetju pogosto podčrtamo samo en vidik, to je odsotnost izvirnega greha. Vendar je ravno tako pomemben še drugi element, to je polnost milosti, ki je v njej. V moči brezmadežnega spočetja je Marija edino človeško bitje, ki je v polnosti živelo svoje življenje po Božjem načrtu.

Brezmadežno spočetje, pričevanje in znamenje Očetoje ljubezni

Brezmadežno Marijino spočetje ni neko preprosto dejstvo, izvzeto iz Božjega odrešilnega načrta. Ravno nasprotno – vstopa v Božji odrešilni načrt, ki predvideva Kristusovo učlovečenje in zaradi katerega so po zastonski Božji ljubezni vsi odrešeni. Osvoboditev izvirnega greha in polnost milosti, v katero je odeta Marija že od samega začetka svojega življenja, nista sadova njene vere ali kakšnih njenih zaslug. To je popolnoma zastonski dar Boga.

Brezmadežno spočetje, popoln izraz Kristusovega odrešenijskega dela

Brezmadežno Marijino spočetje ne predstavlja izjeme v univerzalnem odrešenijskem delu Kristusa, ampak je *“Marija obenem po Adamovem rodu zvezana z vsemi ljudmi, ki*

naj bodo odrešeni ...” (C 53), zato je Marija prva med odrešenimi. Bila je obvarovana izvirnega greha in obdarjena z izredno polnostjo milosti, ki jo je bila deležna po Kristusovih zaslugah. Brezmadežna je najlepši in najpopolnejši sad Kristusovega odrešenjskega dela.

Stvaritev v milosti Svetega Duha

Marija, nova Eva, je po delovanju Boga Očeta

v Kristusu in Svetem Duhu prva in najpopolnejša izmed odrešenih. V novi zavezi je Sveti Duh skupek vseh pozitivnih učinkov odrešenja. V Njem se namreč uresničuje naša skupnost z Očetom in novo življenje v Kristusu. Ko Kolbe poglobi ta vidik, zatrdi: “Sveti Duh prebiva v njej, in to od prvega trenutka njenega življenja, v njej prebiva vedno in za večno.” Dejstvo, da je Marija Božja mati, je tisto, ki nas zagotovo privede do potrditve, da je Marija brezmadežno spočeta. Popolnoma primerno je bilo, da žena, ki je bila že od nekdaj izbrana za mater Božjega Sina, ni bila niti za trenutek podvržena grehu.

• Marijino brezmadežno spočetje v življenju in duhovnosti sv. Maksimilijana Kolbeja

Marijino brezmadežno spočetje predstavlja gonilo življenja in duhovnosti sv. Maksimilijana Kolbeja, pa tudi njegovega marijanskega gibanja Vojska Brezmadežne. Kolbe je mistik in teolog Brezmadežne. Mistik zaradi uvida in posebne izkušnje Brezmadežne in teolog, ker vse bogastvo in vso globočino Brezmadežne motri v luči teoloških dokazov. Z drugimi besedami, Brezmadežna je ogledalo, v katerem vidi Kolbe odsev Božje skrivnosti. Skrivnost Brezmadežne živi predvsem kot dar in stvarnost, ki ga popolnoma očara, kar ga povede do posebne izkušnje in mistike.

Poglabljanje v skrivnost Brezmadežne ni samo preprosta umska naloga. Popelje nas v odnos z živo osebo, ki nas ljubi in je brez madeža greha. Čistejši kot je naš razum, bolj se mu bo njena skrivnost odkrila. Sami se lahko trudimo, da bi se približali Brezmadežni v spoznanju in ljubezni, vendar pa lahko kakšen sad dosežemo samo z njeno pomočjo. Zato je nujno, da študij in branje združimo z molitvijo. V poskusu, da bi razumel Brezmadežno, ki je čudovito Božje bitje, sveti Maksimilijan Kolbe preuči najprej skrivnost Boga znotraj Svete Trojice in prek Božjega delovanja v stvarstvu.

“Kdo je Oče? Kaj sestavlja njegovo bivanje? Porajanje, ker Oče vedno poraja Sina iz večnosti in za vso večnost.”

“Kdo je Sin? Je tisti, ki ga je Oče vedno in od nekdaj porajal.”

“In kdo je Sveti Duh? Je sad ljubezni med Očetom in Sinom. Sad te ljubezni pa je tudi človeško bitje. Sad takšne ljubezni, ki je predpodoba stvariteljske ljubezni, ni nič drugega kot spočetje. Sveti Duh je tako neustvarjeno spočetje, večno, je

predpodoba vsakršnega spočetelega življenja v stvarstvu. Duh je zato sveto spočetje, neskončno sveto, brezmadežno.”

Potem ko je Kolbe razjasnil način skrivnostnega delovanje Boga, je lahko natančneje opredelil neskončno in končno zgodovino Brezmadežne. Marija je v zamisli in ljubezni Boga obstajala od nekdaj: “Bog v večnosti vidi človeško bitje, ki je z vseh vidikov popolno, ki ni okuženo z madežem greha in zato odseva neke vrste Božje lastnosti na najpopolnejši način, ki ga je zmožno ustvarjeno bitje. Veseleč se tega bitja, se je Bog že nekdaj odločil, da to bitje pokliče v bivanje v točno določenem času.”

Brezmadežna, ustvarjeno bitje, podoba Svetega Duha, neustvarjeno brezmadežno spočetje

Brezmadežna Devica Marija je bila ustvarjena predvsem po podobi Svetega Duha. “Sveti Duh je spočetje, neskončno sveto, brezmadežno. V Svetem Duhu neustvarjenem brezmadežnem spočetju ima odmev Devica Marija, ustvarjeno brezmadežno spočetje.” To Kolbejevo prepričanje je povezano predvsem z Marijinim prikazovanjem v Lurdu. “Marija takrat ne reče, jaz sem spočeta brez greha, ampak -- sem brezmadežno spočetje.” Če preučimo besedo brezmadežna, lahko potrdimo, da “Marija ni Bog, ki nima ne začetka ne konca, ni angel, ki ga je Bog ustvaril direktno, ni podobna prastaršem, ki svojega življenja niso prejeli po spočetju”. Marijino spočetje se razlikuje tudi od Jezusovega. Jezus, učlovečena Beseda, “je obstajal že od nekdaj in ni bil ustvarjen tako kot Marija”.

Marija se razlikuje tudi od vseh ustvarjenih, spočetih bitij, ki so po spočetju omadeževani z izvirnim grehom. Marija je edina, ki je brez madeža spočeta. S pridevnikom ‘brezmadežna’ ne želimo povedati samo, da je bila Marija obvarovana izvirnega greha, ampak da je posvečujoče delovanje Svetega Duha v njej na poseben način posredovalo Božje življenje. Tako se je v istem trenutku v njej izvršila zedinjenost s Svetim Duhom, ki je neustvarjeno brezmadežno spočetje.

V orisu te posebne združitve Marije s Svetim Duhom Kolbe vztraja v svatovski podobi: “Že od nekdaj je Bog predvidel bitje, ki se v nobeni stvari ne bi oddaljilo od Njega ... Že od prvega trenutka Sveti Duh ustvari svoje lastno prebivališče v njeni duši, prevzame jo tako zelo, da ime Nevesta Svetega Duha ne izrazi niti sence tega, kar bi naj pomenila ta združitev Marije s Svetim Duhom.”

Sklep

Pričujoče razmišljanje naj bi se odražalo v življenju članov Vojske Brezmadežne. Študij Kolbejeve misli in predvsem njegove mariologije nam pomaga razumeti in bolje živeti našo duhovnost in apostolat.

“Svojevrstnost Vojske Brezmadežne temelji na pospeševanju skrivnosti brezmadežnega spočeteja. Potrebno je vsejati to resnico v srca vseh ljudi ... pospeševati rast in sadove posvečevanja.” V generalnih statutih Vojske Brezmadežne lahko vidimo Brezmadežno “kot znamenje zmage nad zlom in smrtjo”. Tako lahko razumemo, da Brezmadežna predstavlja prvi in najpomembnejši teološki temelj Vojske Brezmadežne.

Vir: G. Simbula, La Milizia dell’Immacolata, Natura, Teologia Spiritualità.

Pripravlja: Polona Kališnik

BREZ BESED

Morda bi se lahko razumeli brez besed.
 V nekakšnem nemem obredju.
 Tako kot razumemo morje in veter,
 ujet v zelene topole. Zakaj mnogo je
 načinov, kako vzpostaviti povezavo
 med dušami, srci in bitji.
 So stvari, o katerih se ne da govoriti.
 Zakaj nikoli ne vemo, kakšno žerjavico
 polagamo z besedami v tuja usta,
 kakšno razbeljeno žezlo, kakšne vonje,
 barve, okuse, dotike, zvoke ... Saj nismo
 prepričani, da se da z besedami stopiti led
 v dušah, preizkusiti trdnost skal, ob katere
 se zaganja življenje. Glej otroka, kako
 z lahnimi gibi roke pomirja valove
 nemirnega morja in otipava njegove
 skrite namene.

Ciril Berglez

KRISTUS

Tvoja beseda, Bog,
 Je Logos.
 Od vekov.
 V njem govoriš
 Sebe,
 mene,
 krotke
 citronaste ptičke,
 kos lepega bakra,
 njegovo tiho bivanje,
 čist oktober v njem.

Zato sem po Logosu
 v Tvojih prostorih
 tudi jaz,
 s ptičkami Paula Kleeja,
 s čistim oktobrom v rudi,
 s klici v rjavordečem

in zato Logosu v meni
 govori nedoločeno,
 motnordeče
 Logos iz citronastih ptičk,
 iz molčečega
 bivanja rud,
 iz brezmadežnosti
 živali,

Tisti Logos,
 ki mu je v polnosti časov
 zamolklordeči zven
 stopil
 v določeni glas
 in v krvavi obraz
 Jezusa.

Vladimir Thrular

Priročnik za novo evangelizacijo

Otto Neubauer: *Gremo na misijon*

P. Andrej Šegula

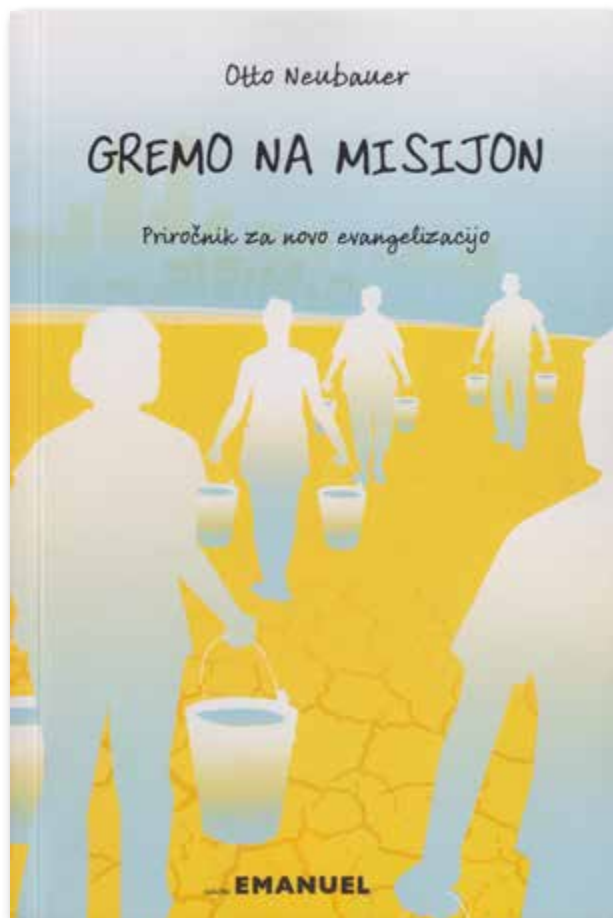
Ko sem dobil v roke knjigo *Gremo na misijon*, sem si rekel: »Tudi misijon (ljudski, ulični ...) je odlična priložnost za pristen dialog.« Gre za dialog, ki zajema vse dimenzije: dialog z Bogom, z enakomiselnimi brati in sestrami, a tudi s tistimi, ki Boga ne poznajo, ki z njim niso v prijateljski navezi, ki ga morda iščejo, a ... Knjiga *Gremo na misijon* je odličan priročnik, ki nam odpira nove poti evangelizacije, dialoga, pričevanja ...

Avtor Otto Neubauer je mož in oče šestih otrok, član skupnosti Emanuel. Več let je vodil Mednarodno akademijo za evangelizacijo na Dunaju. Bil je med voditelji prvih župnijskih misijonov, ki so v začetku devetdesetih let na nov način, z novimi pristopi misijonarili najprej v Avstriji in Nemčiji, nato pa v vseh večjih evropskih mestih. Danes se posveča vodenju akademije za evangelizacijo. Poleti 2011 je bil gostujoči predavatelj na srečanju krožka učencev, ki ga je sklical papež Benedikt XVI. v Castel Gandolfu na temo nove evangelizacije.

Dunajski kardinal Christoph Schönborn je v zaključku predgovora h knjigi o uličnem misijonu zapisal: »'Okužili' so me in vžgali. Od takrat v meni gori želja po neposredni evangelizaciji. V njej je nekaj posebnega. Ni dovolj, da na naše raznovrstne cerkvene dejavnosti pripnemo nalepko 'nova evangelizacija'. Misijon, evangelizacija – to je nekaj nezamenljivega, nekaj neobhodno potrebnega, nujnega in predvsem osrečujočega. In nekaj, kar je mogoče! Da, misijon je misija mogoče!«

V knjigi avtor odgovarja na temeljna vprašanja. Zakaj pravzaprav misijon? Odgovor se skriva v »potrebi« po novi evangelizaciji, ki izhaja iz Jezusovega misijonskega naročila v Svetem pismu: Jezusov misijon in odpošiljanje (Mt 9,35–38), Jezus pošlje dvanajstere (Mr 6,7–13), vstali Jezus pooblasti učence (Jn 20,19–23). Ob vprašanju Kako poteka misijon danes najprej izpostavi dialog s svetom in zapiše: »Namesto prisposodbe 'ločevalnega zidu', s katerim se je hotela Cerkev zaščititi pred 'grešnim' svetom, da se ne bi 'umazala', lahko za II. vatikanski koncil sedaj uporabimo podobo 'odprtih rok', da bi opisali odnos Cerkve in sveta. Cerkev vabeče in hkrati zaščitniško kliče z Jezusovimi besedami: 'Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek'« (Mt 11,28). V osnovi gre za najglobljo solidarnost Cerkve s celotno človeško družino.

V poglavju z naslovom Kakšnega duha potrebuje dialoški misijon? avtor izpostavi usmiljenje kot jedro nove evangelizacije. Ob tem navaja besede kardinala Schönborna v povezavi s problemom splava: »Predvsem je potrebno nekaj: ne presojeti in obsojati, temveč pomagati. In vedno znova spominjati na to: Bog je usmiljen.

Nobena krivda in noben neuspeh nista tako velika, da ju On ne bi mogel odpustiti.« To pomeni, da se moramo osvoboditi mnogih predsodkov, ki jih imamo, da bi se lahko »soočili« s svetom, ki je del Božjega stvarstva, po drugi strani pa tako oddaljen od Njega.

Knjigi dajejo posebno vrednost prispevki naših pastoralnih delavcev, ki spregovorijo o poskusih dialoga in nove evangelizacije v slovenskem prostoru. Preberemo lahko misli Jerneja Kastelca, koordinatorja dveh misijonov (župnija Ljubljana Trnovo in župnija Ljubljana Šmartno ob Savi v maju 2011). Takole je zapisal: »Ko s skoraj enoletnim odmikom razmišljam o misijonskem dogajanju v obeh župnijah, se mi postavlja vprašanje, kje je zares srce naših župnijskih (cerkvenih) občestev. Je to v varnem zavetju cerkvenih zidov, kamor se zatekamo, da okrepimo že tako šibko in težko živeto vero, ali v želji, da bi razlog našega veselja in upanja (čeprav pogosto krhkega) delili z našimi bližnjimi in s tistimi, ki so vsaj na videz oddaljeni? Pred kratkim me je nagovorila preprosta misel, da se bodo ljudje v tolikšni meri približali Cerkvi,

kolikor se bo Cerkev najprej približala njim (kdor ljubi, vedno ljubi prvi).«

Avtor s svojo knjigo (priročnikom) tako presega »klasični pogled« na pastoralo, oznanjevanje, pričevanje. Knjiga »prepriča«, ker izhaja iz izkušenj. Avtor in člani njegove ekipe so prehodili del poti, preizkusili in izkusili moč »Duha«. In v moči tega istega »Duha« so gradili dialog z Bogom. Okrepljeni v Njem so stopili v svet, da bi prinesli Njega, ki je naš največji Prijatelj.

MISIJONARSKI DIALOG – GRADITI PRIJATELJSTVO

Ravno izkušnje najnovejših misijonarskih dejavnosti vse jasneje kažejo, da naše oznanjevanje potrebuje »nov« in

iskren dialog ter pristna srečanja. Bog se namreč že po svoji naravi želi človeku razodeti v prijateljstvu (sv. Tomaž Akvinski). Njegov dialog se najprej pokaže v predanosti človeku: to je njegov način pozornosti do človeka, razodevanje Njega in njegovega obličja. Ta ljubeča pozornost nato odpre obojestransko dajanje in sprejemanje. Ko nam Bog dejansko »enostransko« kot prvi ponudi svoje prijateljstvo, se začne pot resničnega dialoga – Njegovega dialoga z nami, našega z Njim – to je medsebojnega dialoga. Obenem je to vedno dialog v Svetem Duhu, ki mu zaupamo, da deluje tam, kjer želi, in tako, kot želi. Predvsem nam ta Duh razodeva resnico in nas preoblikuje tako, da smo sposobni ljubiti, zato, da lahko odgovorimo na ponudbo prijateljstva ali »dialoga« (str. 118).

Molitev

Saj ne morem
spregovoriti pred Tabo,
če mi Ti prej
ne prebudiš
speče sredine.

Tvoj klic
in moj odgovor
sta v toplem
sijanju dna
eno:
eno dihanje
ene ljubezni,
moj dih
iz Tvojega diha,
moja prosojnost
iz Tvoje.

Glej, vse v meni
bi rado govorilo
to dihanje dna:
misli bi govorile,
čakajoče
podobe v duhu,
roke bi rade govorile,
ustne
bi spregovorile,
bi rade do kraja izgovorile
šumot
sredi srca.

A vse lahnomodre,
plahe
podobe molitve,
njeni zadržani
vodenovijolični gibi,
vse besede
so le rahel,
komaj zaznaven odmev
težkega
dihanja dna.

Dihanje v dveh.
Kjer ga ni,
kaj so še molitve?
Osamele
vode na sipino:
ni več alg v njih,
ni brezdanje
zamolke moči,
morje, večno morje
v njih
več ne šumi.

Vladimir Truhlar

Trideseta objletnica Duha Assisija je blizu

P. Janez Šamperl

Tridesetletnica Duha Assisija, ki bo nedvomno zopet odmevneje popeljala Duh Assisija na ceste sveta – med verstva, narode in ljudstva, je blizu, a še bliže – pred vrati, je devetindvajseta objletnica, ki jo bomo praznovali v Marijinem in Frančiškovem mesecu 27. oktobra. Letošnja objletnica ni prav nič manj pomembna – za nas, asiške romarje, je celo najpomembnejša. Vemo namreč, da ne moremo in ne smemo čakati križem rok na velike okrogle objletnice, saj je Duh Assisija stalno, vsakodnevno prizadevanje – od jutra do večera – živeti evangelij našega Gospoda zavzeto in pozorno, kakor sta živela Frančišek in Klara ter bratje in sestre skozi stoletja. Besede sedanjega papeža Frančiška, izgovorjene med letošnjim obiskom v Sarajevu, so sporočilne in jasne: »Ni dovolj govoriti o miru, ampak ga je treba ustvarjati.« Tukaj se zdi, da za vse nas nastane neka težava. Ne moremo in ne moremo se spraviti na delo in na pot. Poraja se nam tisoče izgovorov, dvomov, nejevernosti in težav. Pa še standardna, že oguljena vprašanja:

Kaj in kako delati za mir? Kaj pa lahko jaz naredim - sem le drobna kapljica ... Na žalost ni recepta, ki bi ga lahko predpisali. Celó sam Frančišek ga ni napisal – pokazal pa je pot. Brez obotavljanja in izgovorov je v nalu milosti pri sv. Damjanu sprejel Božje sporočilo – in šel. Zapustil je očeta in mater ter bogato dediščino in dobre prijatelje ... Stopil je na evangeljsko pot – zares, brez izgovorov! Cena za storjeni korak ni bila majhna. Na začetku so ga zapustili prijatelji, someščani so se iz njega norčevali – se mu smejali, otroci so vanj metali blato ... A Frančišek je vztrajal! Gospodov glas s križa ga je tako močno zadel v srce, da je šel prek vsega in začelo se je dogajati okolje. Nekateri prijatelji so se vrnili in začeli novo življenje. Assisijčanom so se počasi zbistrile duhovne oči. Spoznali so duhovno moč in uvideli luč, ki jo je z novim ognjem prižgal Frančišek.

To okolje, ti Assisijčani smo danes mi – asiški romarji. Spoznali smo duhovno moč sv. Frančiška in uvideli

luč, spoznali duh Assisija. Toda ali smo se zares priljubili Francišku in sprejeli njegovo evangelijsko pot? Jezusovo naročilo je več kot jasno: Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli ... Kaj na meni vidi okolje, v katerem živim – družina, soseska župnija? Koliko prispevam za mir v Franciškovem smislu tam, kjer je moj delež odločilen? Ali sem pripravljen plačati ceno »drugačnega življenja«, poslušati komentarje: Kaj pa mu je? Kaj se pa izpostavlja? Če vsi tako delamo, kdo pa misli, da je ...

Ponižno moramo priznati, da nam je bližje previranje tega nemirnega sveta, ki zadaja rane, kot resna prizadevanja, da bi luč postavili na svetilnik – za kar smo poklicani. Tako ni nič nenavadnega, da letošnje devetindvajseto asiško molitveno srečanje nosi naslov Mir je ranjen. Vsaka rana tudi krvavi in boli, lahko se vname ... Hude rane ni mogoče pozdraviti brez zdravnika. Edini zdravnik, ki lahko ozdravi to rano, je naš Gospod, ki je rekel: Mir vam zapustim, svoj mir vam dam ... Pomeni, da moramo za mir najprej moliti in prositi Boga, ker mir ni samo v naši moči, ni samo v naših odločitvah, je predvsem Božji dar. Seveda pa brez našega deleža ne gre. Da bi mogli ta Božji dar sprejeti, da bi »videli«, da bi »slišali«, je potrebna tudi naša odločitev.

Kolikokrat v svojem življenju smo že bili deležni Božjih navdihov, pa so skrbi našega vsakdana, naglica, način življenja, zavedno ali nezavedno »sekanje lastnih korenin« ... zameglili naš duhovni pogled in prevpili nežni Božji glas. Tako mir ostaja bolj ali manj oddaljena resničnost v našem srcu, družinah, verstvih, narodih ...

A to spoznanje naj nas ne plaši, ampak naj nam bo v spodbudo in izziv. Gospodova beseda iz evangelija naj nas hrabri, saj zagotavlja, da je nekaj semen iz sejalčeve dlani padlo tudi na rodovitno zemljo in obrodilo sad. Gospodovo usmiljenje je neskončno. On vedno znova seje, vabi in kliče. Zato nas sv. Frančišek nežno opozarja in opominja: Bratje, dokler imamo čas, delajmo dobro! Delajmo dobro! Naj naše življene obrodi bogate sado-ve. Obletnice Duha Assisija pa naj nam bodo spodbuda in nova priložnost – za novi začetek.

Sacro Convento – Assisi

Vse me gleda s Tvojimi očmi

Grem, hudo izgubljen, po samotni poti in spregledam, da nisem sam, da so tu živali, drevesa, trave ... In da se ne znam pogovarjati z njimi.

Živali me ogovarjajo v jeziku, ki si jim ga Ti dal, Gospod, opazujejo moje čvrste roke, spodbujajo moj nezanesljiv korak, in drevesa in trave strmijo v moje oči in se čudijo nemiru mojih trepalnic.

Vsem stvarim si dal oči, da nas vidijo, dal si jim jezik, da nas ogovarjajo. V vsaki stvari si prisoten in motriš vsak naš mimohod z očmi živali, dreves, trav ...

A zakaj hodim naokrog tako brezbrizen, kot da me nihče ne vidi, nihče ne pozna, nihče ne ogovarja?

Ciril Berglez

Romanje v Assisi 2015

(pogled skozi oči družine Perme)

1. dan (Martin – 8 let)

Vstali smo sredi noči, še v trdi temi, da smo pravočasno prispeli do Petrola na Barju. Kaj hitro smo ugledali avtobus s prelepo podobo ptujskogorskega svetišča. Vedel sem, da takih ni veliko v Sloveniji. Tako se v Italiji zagotovo ne bom mogel zmotiti, da bi v prihajajočem tednu sedel na napačni avtobus.

Naša družina je zasedla zadnjo vrsto sedežev. Hvaležni smo gospe Cvetki, ki se je premaknila nekaj vrst naprej. Ne vem, ali smo se ji zasmilili ali pa se nas je ustrašila; glavno pa je, da smo vso pot sedeli vsi skupaj. Do meje se nas je v avtobusu zbralo en kup prav prijetnih ljudi, vsaj en ducat, če ne štejem žensk in otrok.

Oči me je že doma strašil, da bom moral v Italiji govoriti italijansko, pa sem videl, da ni problema, saj so vsi od prvega do zadnjega romarja na avtobusu razumeli tudi slovensko. Kot bi mignil (in vmes malo zasanjal) smo prišli v Padovo, kjer smo se zbrali pri sveti maši v kapeli ob baziliki svetega Antona Padovanskega. Po maši smo si ogledali še nekaj relikvij, preostanek časa do odhoda pa smo preživeli v iskanju sence in vode. Vsi srečni smo se

spet vkrcali na naš avtobus, ki ga je šofer že ohladil na nam prijetno temperaturo.

Po avtocestah, ki so vodile med vasmi in mesti, požetimi polji pšenice, mavricami, ki so jih risali namakalni sistemi nad koruzo, smo premagovali klance in kilometre. Sploh ne vem, kje smo se vozili, vsi pa smo bili srečni, ko smo odkrili obcestno počivališče brez najmanjše sence. Hvaležen sem šoferju, ki je odpeljal naprej in povedal, da bo kmalu prostor za počitek, kjer se bo dalo skriti pred bratom soncem. Po obilni malici in gašenju žeje smo premagali še zadnjo etapo poti. Ravno ko smo končali predstavljanje po asiškem valu avtobusnega radia, smo pred sabo na naši levi zagledali vzpetino z mestecem, pater Danilo pa je oznanil: „Poglejte, Assisi!“

Potem sem se najbolj veselil postavljanja šotorov. Sploh me niso brigale zagate patrov, ki so jim zasedli rezervirani prostor v kampu, da so potem morali iskati drugega, niso me zanimala težave kuharjev, ki jim ni deloval plin in se nam je obetala mrzla večerja; veselil sem se, da lahko pomagam postavljanju šotorov in vsem pokažem,

da znam zabiti klin v tla, ne da bi se s kladivom kresnil po prstu.

2. dan (Dragica – malo več let)

Romanje v Assisi je bila moja dolgoletna želja. Ne izlet, ampak romanje. Velikokrat sva z Metodom razmišljala, kako bi šli tja in kako bi se znašli. Ko sem v reviji Med nami zagledala obvestilo, da bratje minoriti organizirajo romanje družin v Frančiškove kraje, se mi je zdelo, da so otroci že dovolj veliki, da se lahko priključimo.

Besede iz obnovitve krstnih obljub pri krstilniku, kjer sta bila krščena Frančišek in Klara, so neizprosno resne: „Se odpoveste hudemu duhu?“ „Se odpovem!“ „Verujete?“ „Verujem!“ Tu ni več sprenevedanja ali oklevanja: le pot, ki vodi h Gospodu, je prava, bližnjic ni.

Spust skozi nasad starodavnih oljk po klancu proti svetemu Damjanu, potem pa še vzpon nazaj na obrobje mesta. Na vsakem koraku iščemo senco, ki je ni nikjer. Frančiškova duhovnost je duhovnost križa. Vonj oljk pomirja.

Otrok zaspi v naročju v Porcijunkuli – cerkvi Marije Angelske. Molim, da bi spal še med mašo. Bog to prošnjo usliši.

3. dan (Lojze – 4 leta)

Rad nagajam. Ker sem še premlad za službo, je to moje najpomembnejše delo. Brat Stanko mi pri tem pridno pomaga. To sem želel početi tudi med torkovim križevim potom, ki so ga molili odrasli, ko so se vzpenjali nekam v hrib. Bajе smo šli gledat neki samostan ali nekaj podobnega, kjer je tišina. Tišina ni zame.

Med tem delom me je zmotil pater Andrej in rekel, naj se držim za njegov veliki rožni venec. Ne vem, ali kaj moli nanj, meni je bilo fino, da sem se držal zanj. Stanko pa se je držal za vrstico na drugi strani.

Rad bi kričal. Rad bi metal kamenje in iz veje naredil puško. Rad bi tekal tudi med mašo. Vsega tega nisem smel, zato sem bil jezen. Oči in mamica sta bila žalostna.

Popoldne, po kosilu, smo šli v eno veliko cerkev v treh nadstropjih. Menda je tam pokopan sveti Frančišek. Bil sem utrujen. Drl sem se na ves glas in vsi okrog mene so držali prste na ustih. Nisem užival, ker sem bil res zelo utrujen. Ostali pa niso uživali, ker so me morali poslušati. V ušesa sem hotel kot odrasli vstaviti slušalke, prek katerih je neki bradati pater razlagal o tej cerkvi. Potem sem zaspal. Ko sem se zbudil, smo se zunaj slikali. In jedli sladoled. Dve kepici.

4. dan (Metod – 44 let)

Greccio. Kraj, kjer je Frančišek s sobrati v decembru 1223 obhajal božič. Pater Danilo je že prejšnji večer napovedal, da bomo božič obhajali tudi mi.

Zavestno sem želel odmisлити moderni blišč veselega decembra in svoje misli usmeriti k izrečenemu med mašo: »Kristus se je dvakrat ponižal. Prvič, ko je postal človek, drugič, ko je postal kruh, v evharistiji.« To, da je Bog na zemljo poslal svojega Sina v pomoč ljudem, mu ni bilo dovolj. Dopustil je, da je bil Sin zaničevan, ujet, prebičan, kronan in na koncu prubit na križ. Božja kri je dragocena stvar. Mar ne bi bila ena kaplja dovolj za odrešenje človeštva? Toda Jezus je hotel vse: da na križu izkrvavi do zadnje kaplje.

Ves dan sva se z Dragico pripravljala na večerno molitev na grobu svetega Frančiška in se o tem pogovarjala

ba o ovčki, ki je prišla na večerjo k staremu hudobnemu volku. To je bila najboljša pravljica, kar sem jih do sedaj slišal.

6. dan (Dragica in Metod)

Franciška in njegove duhovnosti ni brez križa. Pred tem romanjem te plati svetega Franciška nisva kaj dosti poznala. O njem se veliko govori kot o ekologu, pa o človeku, ki je graditelj miru ... Vendar je osnovna naloga

z otroki. Vedela sva, da lahko en otroški jok ali razposajenost pokvari večer celi skupini. Tam na grobu nas je prevzel nenavaden mir. To so začutili tudi naši najmlajši. Za naju je bila tista ura več kot darilo, pravi Božji dotik. Lojze je dovolj povedal z izjavo: »Bilo je tako lepo, da sploh nisem mogel gledat.«

Če bi v tišini odšli od Najsvetejšega na avtobus in do šotorov, bi bilo več kot dovolj. Toda veselje smo morali dati iz sebe s pesmijo pred baziliko. Pesem je bila zahvala za milosti tega dne.

5. dan (Stanko – 6 let)

Četrtek je bil zanimiv dan. Zjutraj smo naredili sprehod od kampa do mesta. Ogledali smo si cerkev, kjer je pokopana sveta Klara. Šli smo do škofijskega dvorca; tam se je pred mnogo leti Francišek dokončno poslovil od doma in odšel v zavetje Cerkve. Ob koncu dopoldneva smo imeli sveto mašo v eni kapeli pod baziliko svetega Franciška. Kot vedno me je tudi tukaj zagrabilo, da bi klepetal in delal vsaj malo 'galame'. Toda ker sem očiju obljubil, da bom priden, sem besedo držal.

Popoldne smo bili prosti. Najprej smo se najedli. Kadar sem lačen ali zaspan, sem siten. Bil sem lačen in po dveh koščkih pice je bilo bolje. Potem smo šli po mestu in kupili nekaj spominkov. Jaz sem si zaželel zapestnico in jo tudi dobil. Oči si je izmislil, da naredimo družinsko sliko. Sesti smo morali na kamnito ograjo, noge so nam bingljale v globino. To je bilo zabavno. Ni pa bilo zabavno, ker so bili kamni zelo vroči in nas je peklo v zadnjice. Potem je oči dal aparat nekemu moškemu, ki je prišel mimo, in prisedel k nam. Nastala je lepa slika, ki nas spominja na to romanje.

Običajno sem že pred skupno večerno molitvijo zaspal. Oči mi je potem naslednji dan pripovedoval pravljice, ki jih je zvečer bral pater Damjan. Najbolj mi je bila vseč zgod-

nas, kristjanov, da smo blizu Kristusu. Ta naloga je lažja v božični noči kot na veliki petek in če nam ni blizu Kristus, ko je prebičan, opljuvan in pribit na križ, potem naše krščanstvo ni celovito. Lepo je hoditi po cerkvenih slovesnostih in proslavah, poslušati lepe pridige, podarjati in sprejemati šopke cvetja, težje pa je klečati pred tabernakljem v tišini prazne cerkve. Morda tudi duhovnik lahko pade v skušnjavo, da želi biti vseč ljudem, da ga zanima zunanja problematika človeštva, socialna pravičnost, skrb za revne in onemogle ... Vse to je potrebno. Toda cerkve se bodo polnile, če bo duhovnik lepo in zbrano maševal. Le kdor zmore biti na kolenih pred Najsvetejšim, je lahko pokončen pred ljudmi.

Vseh šest dni se je stopnjeval občutek, da je bil Francišek človek, ki je iskal le Božjo bližino in naklonjenost. Ker je bil tako blizu Bogu, je mogel biti tudi blizu ljudem. Hvaležna sva za program, ki je bil zasnovan tako, da je bila zadnja točka romanja na La Verni, kraju, kjer je Francišek prejel stigme, pet Kristusovih ran. Morda se to pri njem najmanj poudarja, nama pa se zdi najpomembnejše. Bil je eden redkih Božjih izbrancev, ki so Kristusu postali podobni tudi v ranah in jim je bilo dano podoživljati delček trpljenja, s katerim smo bili odrešeni. Brez tega milostnega kraja bi ostali pod Kalvarijo in bi Kristusa opazovali le od daleč. Kristusove rane dajejo smisel našemu malemu trpljenju, saj vemo, da je vse, kar mi trpimo na tem svetu, Kristus že pretrpel in odrešil.

Od letošnje zime, ko smo se priglasili za romanje, do odhoda na pot v Franciškove kraje, se je v najini družini zgodilo marsikaj, tudi stvari, ki jih ne razumeva in jih ne znava razložiti. V šestih dneh, ki so nam bili podarjeni, sva znova spoznala, da se stvari, ki jih položiva na Gospodov oltar, vrnejo odrešene in povečane. Četudi odgovora ni vedno takoj in je marsikaj še nerazumljivo ... Hvaležna sva vsem, ki so bili z nama ta delček na poti – Gospodu naproti.

Utrinki z romanja v Assisi julija 2015

A je to mogoče?

S veti Frančišek, tako blizu Jezusu,
da si pri Najsvetejšem izprosil
Njegovo bolečino, rane ...

S veta Klara, ki se pridruži Frančišku,
se odpove dolgim lasem.

In vsi bratje in

Sestre, ki so Frančišku sledili,
so se meni v

Izkušnji srečanja z njihovim
rojstnim krajem zasidrali globoko
v srce, kjer sem začutila pristen Frančiškov duh,
ki me vabi k spreobrnjenju,
pa čeprav v drobnih, vsakdanjih dejanjih.

Simona

Zakaj si me poklical, Frančišek?

Vse je dobro, ne boj se, pravi.
Sedaj se spustim v globočine srca,
hrupni svet pa zažari od tvoje ljubezni
kot mavrica in se slika v podobi Mir in Dobro.
Odzvanja glas. Vse je dobro, ne boj se!

Jožica

V Assisi sem romala s prošnjo sv. Frančišku, da pri Bogu izprosi, da se ljubezen z mojem poglobi. Pred odhodom je mož nasprotoval mojemu romanju, sedaj ob odhodu iz Assisija pa mi je po telefonu obljubil, da bo naslednjič romal z menoj. Za to spoznanje sem neizmerno hvaležna Bogu in sv. Frančišku, da je uslišal mojo prošnjo. Seveda je bilo prošenj več in vem, da bodo uslišane. S hvaležnostjo

Rozika

Na moji poti k dragemu Frančišku v Assisi sem srečala Jezusa in svojo zavetnico sv. Klaro. Pot bo odslej lažja,

srce napolnjeno s toplino in ljubeznijo. Hvala ti, sv. Frančišek, za dotik srca in poglobljeno vero.

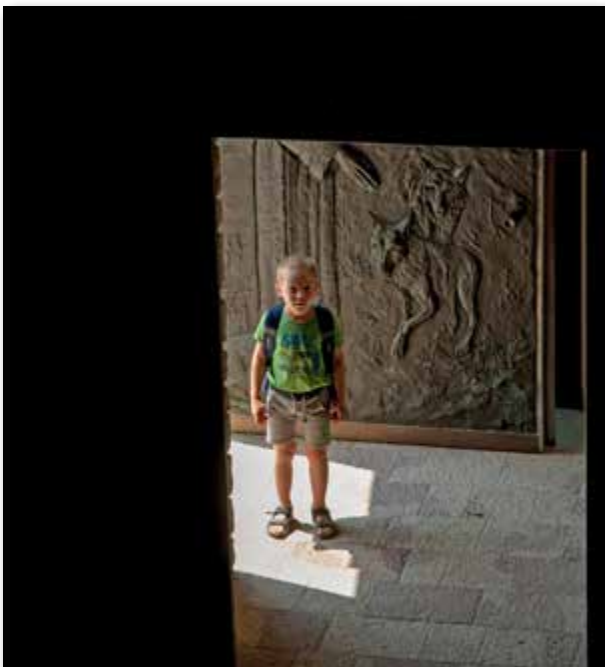
Suzana

Assisi, majhno mestece na pobočju hriba Monte Subasio. A duh tega mesta, sv. Frančiška se je razširil po vsem svetu. Delček tega asiškega vzdušja se je prikradel tudi

v najini duši in naju prevzel z vsem videnim in slišanim v vseh molitvah in pesmih.

Moč in sporočilo ubožstva, usmiljenja in spreobrnjenja je navzoče v vsem mestecu in na vseh Frančiškovih krajih. Hvala ti sv. Frančišek, da sva lahko bila deležna tvoje milosti in tvoje besede.

N. N.

Franciškovo dvorišče v Assisiju

Na tiskovnem uradu Svetega sedeža so 14. septembra predstavili Franciškovo dvorišče: človečnost, dialog med vernimi in nevernimi. Dogodek se je odvijal od 23. do 27. septembra v Assisiju v organizaciji Papeškega sveta za kulturo.

Na Franciškovem dvorišču v Assisiju so se v petih dneh zvrstila številna predavanja, konference in delavnice, kjer so sodelovale osebnosti s sveta civilne družbe, kulture, politike in umetnosti; moški in ženske, ki so pripravljeni poslušati in vstopiti v dialog z drugimi, vernimi in nevernimi. Na Dvorišču so lahko vsi našli svojo globoko identiteto onkraj razlik v veri, idejah, obnašanju, politični in socialni pripadnosti.

V središču je bila človečnost v svojem dvojnem pomenu. Po eni strani nas človečnost spominja, da smo vsi Adamovi otroci, torej člani iste družine, povezani v skupno bratstvo in povezani z zemljo, ki nas gosti in hrani. Po drugi strani pa človečnost v metaforičnem smislu pomeni ljubezen, usmiljenje, sočutje, nežnost, krepost, kar mora ponovno žareti iz nas, da bi lahko skupaj živeli v vedrini in drug ob drugem. Prek družbe, umetnosti, premišljevanja in lepote se je v Assisiju iskala ubranost v različnosti.

Molimo za mir v Duhu Assisija

Gospod, rekel si: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam.« Prosim te za ta mir. Ne za tistega, kakršnega obljublja, daje svet. Tvoj mir je resničnejši in trajnejši. Prežema celo bitje, daje trdnost in upanje. Podéli mi svoj mir, s katerim boš zapolnil vso mojo praznoto, pregnal vse moje nemire. V meni je toliko strahu, negotovosti, tesnobe; toliko viharjev in neviht okrog mene, toliko nemira in presenečenj vseh vrst. Podeli mi mir, s katerim bom v vseh takih okoliščinah ohranjal spokojnost srca in duše.

Daj, da bom znal najti čas in prostor miru. Razsvetli me, da spoznam vso vrednost tistih blagoslovljenih trenutkov, v katerih ne bom nič počel, nič mislil, z ničimer računal, ampak bom preprosto tebi prepustil potek časa in dogodkov. Včasih s tako močjo občutim, kako ne morem nič storiti, da bi se kaj spremenilo, kako to presega moje moči; a se pustim ujeti v mrežo tesnobe in nemira, namesto da bi vse prepustil tebi, viru slehernega miru.

Pridi, Gospod, pridi in podari mi svoj mir!

Podari mi mir, ki je prebival v tebi, ko si miril učence, ko si tolažil množice, ko si pomiril naravne sile. Podari mi ta mir, močnejši od silnih valov in hrumečega viharja. Mir, močnejši od množice, ki v hrupu in kričanju skriva svojo negotovost.

Gospod, naredi me za orodje tvojega miru.

Kjer je sovraštvo, naj prinašam ljubezen.

Kjer je žalitev, naj prinašam odpuščanje.

Kjer je tema, naj prinašam tvojo luč.

Gospod, naj se ne trudim, da bi me drugi razumeli, ampak naj sam razumem;

da bi me drugi ljubili, ampak naj sam ljubim.

Naj se zavedam, da ko odpuščam, mi je odpuščeno, in ko drugim prinašam Kristusa – Tvojo »Luč sveta«, me ti sam razsvetljuješ.

O Stvarnik veselja, s svetim Frančiškom mi pomagaj ohraniti Kristusovo Luč

in odstrani iz mojega srca vse, kar zatemnjuje tvojo luč, kar megli tvojo resnico in kar kali tvoj mir. Amen.

Začetek OFS in (njegov) apostolat

P. Martin Gašparič

»Novi Frančišek« je – s Pismom vsem vernikom, prežetim z evangelijsko besedo – temeljni navdih številnim spokornikom tedanjega časa, ki »prehajajo« v Franciškov svetni red.

Neke vrste mejnik ali celo prelomnica za frančiškovo laično gibanje pa je leto 1289. Franciškovski papež Nikolaj IV. je namreč s svojo bulo »Supra montem« 18. 8. 1289 izdal listino, ki jo brez dvoma lahko imenujemo prvo in pravo vodilo tretjega reda. Obsega dvajset poglavij in tretjerednike je zavezovalo, da se morajo truditi za mir in pravičnost med ljudmi. Ta zavest je skozi stoletja živela med njimi in prinašala obilne sadove. Njihova številna dobra dela so šla v pozabo, posamezni drobci pa so nam vendarle znani in nam izpričujejo, da so bili tretjeredniki v prvih časih pravi samarijani, ki se niso ustrašili truda in napora, da bi pomagali bližnjemu v stiski. Poznavalec italijanskega poznega srednjega veka piše: »Tretjeredniki so se povsod združili v manjše skupine, ki so oskrbovale bolnišnice in domove za popotnike in gobavce. Dobre žene so šivale za ljudi obleko, revnim dekletom so priskrbele doto. Pri njih so našli nov dom najdenčki, ki so jih ponekod še vedno puščali pred mestnimi vrati ...«

Mnogi tretjeredniki so bili zelo ugledni ljudje in zaradi svojega prepričanja zanesljivi. Zato so jim zaupali dobrodelno delovanje in vodenje mnogih javnih in odgovornih služb. O teh veljajo besede Svetega pisma: »Resnično, ta véliki narod je modro in razumno ljudstvo« (5 Mz 4,6).

V različnih krajih so nastale bolnišnice, sirotišnice, domovi za neporočene matere, za gobavce. Mnoge ustanove so tretjeredniki vodili in tudi duhovno oskrbovali sami. Da bi živeli in delovali čim bolj v skladu z evangelijem, so skrbeli za duhovno formacijo. Njihovi predpisi so zahtevali, da se enkrat mesečno zberejo na shodu, kjer bodo govorili o verskih vprašanjih. Obenem jih je Vodilo vezalo na dnevni oficij (molitveno bogoslužje). Če je bilo mogoče, so z oficijem združili evharistično daritev. Vsak dan so morali opraviti posebno spraševanje vesti.

V isti smeri so pozitivno delovale tudi zaobljube tretjerednikov. Pred cerkvijo in skupnostjo so se obvezali, da bodo vse življenje živeli v skladu s cerkvenim naukom. Na ta način so prostovoljno vstopili med izbrano elito ljudi, ki so krščanstvo vzeli resno in svoje življenje uravnavali po evangeliju.

Nastanek regularnih tretjerednikov

Vse od svojega začetka so se člani Frančiškovega laičnega gibanja trudili, da bi v svetu živeli neke vrste pravo redovno – samostansko življenje. Kot take so jih preprosto imenovali »samostan brez zidov«. Čedalje bolj pa je rasla želja po skupnem življenju za samostanskimi zidovi. Spričo tega so se ponekod združevali v skupnosti, ki so živele pod vodstvom predstojnika. Za tak način življenja so bila potrebna nova pravila. Člani takih skupnosti so se odslej imenovali regularni tretjeredniki. Pravo samostansko organizacijo življenja s predstojniki in definitorijem ter samostanskimi predpisi je ta veja Frančiškovega laičnega gibanja dobila leta 1290. Papež Leon X. je leta 1521 jasno in dokončno ločil dve obliki gibanja: veja regularnih tretjerednikov in tretjerednic je postala pravi samostanski red; nosili so habit, imeli strogo klavzuro in dolžnost treh zaobljub. Svetni tretjeredniki pa so odslej živeli v svetu, nosili pa so škapulir.

Nadaljnja zgodovina govori tako o vzponu kakor tudi o nihanjih FSR. V njem srečamo različne sloje: svetne in duhovne ljudi, kmete in gospodo, stare in mlade; papeže, kardinale, škofo, duhovnike; cesarje, cesarice, kralje, kraljice. Tudi druge znamenite osebnosti niso izostale: Kristof Kolumb, Dante Alighieri, Lope de Vega; slikarji Giotto, Raffaello, Michelangelo, glasbenik Liszt ...

Konstitucije OFS: Brat in sestra FSR si prizadevata, da bi posnemala Kristusa in živela po njegovih naukih, zato morata osebno in vztrajno prebirati evangelij in Sveto pismo. Bratstvo in njegovi odgovorni naj zbujejo ljubezen do evangeljske besede in pomagajo bratom in sestram, da spoznavajo Sveto pismo in ga razumejo tako, kakor ga s pomočjo Svetega Duha oznanjuje Cerkev (Člen 9,2).

Studeneč žive vode

Bil si na poti
utrujen in žejen
in si počival
ob Jakobovem vodnjaku
sredi tujske dežele Samarije.

In si poprosil Samarijanko,
naj bi ti dala piti.
In si se z njo pogovarjal
o živi vodi, ki teče
v večno življenje.

Ti sam si Studeneč
skrivnostne žive vode,
ki očiščuje in zdravi
in mrtve oživlja
in vse za vedno odžeja.

Daj nam, Gospod,
te žive vode,
ti naš Mesija,
in nas popelji
v večno življenje.

Stanko Janežič

Hrana, ki hrani

P. Marco Tasca

Za zdravo in sveto življenje

Iz pisma generalnega ministra vsem bratom reda

Bliža se Expo 2015

/.../ Priložnost za te vrste razmislek ponuja mednarodni dogodek Expo 2015, ki bo v Milanu s prepričljivim naslovom Hranjenje planeta, energija za življenje. Dogodek, ki se bo odvijal v glavnem gospodarskem mestu Italije 184 dni – od petka, 1. maja, do sobote, 31. oktobra 2015 – namerava izpostaviti pomembne zadeve glede hrane in prehranjevanja za vse v odnosu do ohranjanja planeta. V dvojni perspektivi, Food safety ali zagotovilo pristnosti porabljenih prehranskih proizvodov, in Food security, kar pomeni dostop vseh do hrane in vode, potrebnih za lastne potrebe, tako da dokončno premagamo globoko rano lakote v svetu /.../

Hrana, ne samo gorivo

Hraniti se in hraniti, to sta dve dejanji, ki iz življenja delata ogrodje in v svojem ponavljanju zagotavljata njegov obstoj. Čeprav nam je rutina ukradla ta globoki čut, je hrana tisto, kar nas iztrga smrti, nam razkrije omejenost

človeškega obstoja, in dejstvo, da smo potrebna in odvisna bitja. Hrana pa ne hrani samo telesa, ampak utrjuje in neguje odnose, jih bogati in opredeljuje. Tudi zaradi tega kruh ni nikoli samo kruh, ampak kaže na dober ali slab odnos, ki ga imamo s svetom, stvarmi, drugimi – bližnjimi in oddaljenimi – z našim telesom in telesom drugih. Hraniti se in hraniti koga izraža tudi ločevanje obdobja glede na bogastvo pomena in pomembnosti, ki jo imajo ti v odnosu do osebnega in skupnostnega življenja. So vsakodnevni obroki, praznični obroki in je čas posta, ki pomeni začasno odrekanje hrani ali zmanjšanju njenega vnosa. Če je praznična hrana – v izobilju in skoraj pretirana – povečanje ponudbe jedi in pijač, kate-re cilj je »praznovanje«, post vrača k pravi hrani, bratski in duhovni. Po navadi je hrana vsakdanja resničnost, ki naj bi jo zaznali kot dar, pa če je v obilju ali ne.

Preplet hrane s svetom, z življenjem in z drugimi je torej močnejši, kot smo mislili, in nam polaga »na krožnik« eno večjih zadev človeškega življenja: odnos med naravo in kulturo. Pomislimo samo na dejstvo, da pri sveti maši ne darujemo pšenice in grozdja, ampak kruh in vino, se pravi zgodbo sposobnosti in spreminjanja, dela in truda, v kateri je človek sprejel in si prilagodil darove Stvarnika. Poleg tega je hrana vedno vračanje k drugemu: tistemu, ki jo proizvaja (včasih s sistemom izkoriščanja ali nepravičnega plačila kot tudi s pravico odvzema), na kraj, kjer je bila proizvedena (zato se govori o proizvodih z nič kilometri, ki so bolj zdravi in manj onesnažujoči), do načina, kako je zaužita (vsak sam, med hitrim in serijskim kosilom v stilu fast food ali v družbi). Ob hrani se lahko pojavi mnogo vprašanj, tudi dramatičnih: koliko pravice in koliko krivice, koliko miru in koliko nasilja, koliko dela in koliko kraje je pri naravnem, spontanem in potrebnem dejanju prehranjevanja? Govoriti o hrani, ki ni samo »gorivo« za življenje, ampak vsebuje razsežnosti odnosov na kratek in dolgi rok, pomeni govoriti o velikih problemih, ki stiskajo in povzročajo skrb človeštvu in silijo naš pogled do širših in pogosto zanemarnjenih horizontov.

Hrana, ki združuje

Kadar želiš srečati prijatelja in preživeti nekaj časa z njim, ga po navadi povabiš na kosilo ali večerjo: »Greva nekaj skupaj pojest?« Kadar ni veliko časa, se gre na kavo ali skodelico čaja ... Hrana je potreba, pa tudi priložnost, da smo skupaj, se pogovarjamo in si kaj povemo, drugega obvestimo o zadnjih dogodkih, o tem, kako potekajo stvari, se nekomu zaupamo. Ob mizi se porajajo in raste-

jo prijateljstva, življenje družin in na enak način življenje vsake človeške in verske skupnosti. »Povej mi, kako (in s kom) ješ, in povem ti, kdo si,« kajti biti za mizo skupaj je urjenje človečnosti.

/.../ Sodelovati ali ne pri skupni mizi ni ista stvar, kajti sčasoma se odvadimo, pa ne prehranjevanja, ampak samega odnosa, vsega tistega, kar nas v hrani in po njej postavlja v odnos z drugimi. Jesti skupaj pomeni zajeti življenje ob istem izviru, čutiti se solidarne in prijatelje, blizu in odgovorne vsak za dobrobit drugega: *jé* in pije se na zdravje nekoga! Prehranjevanje je hkrati materialno in duhovno dejanje: medtem ko jemo, se ustvarja, poživlja skupnost. Če se na eni strani zdi, da nič drugega kot hrana v njeni materialnosti vodi daleč od absolutnega (spomnimo se na slavni stavek Ludwiga Feuerbacha: *Človek je to, kar jé*), nas resničnost učlovečenja usmerja k poddeljeni hrani glede na to, da dejanje hranjenja postaja vedno bolj »človeško«, prehaja od neločljivega fiziološkega in plenilskega izvora do njegovega pomena odpiranja in darovanja drugemu, dokler ne postane razodeto dejanje, kot se je zgodilo med večerjo v Emavsu (prim. Lk 24,30-31).

Blagoslovljena hrana

V vseh naših skupnostih, preden sedemo za mizo, gvardijan začne z molitvijo, ki se ji vsi pridružimo. Na splošno gre za kratko molitev, tudi zato, ker je pred skupnim obedom navadno molitev hvalnic ali večernic. Ne smemo pa podcenjevati pomena molitve pred obroki – njena vloga, da

se udejanji, je predvsem koristen – čeprav trenuten – odmik od že prisotne in še ne podeljene hrane. Z odmikom blagoslova je simbolično presežena vsaka lakomnost, vsaka požrešnost, vsaka agresivnost: to namreč poveže z Bogom in brati resničnost hrane, nam razbere izvor (od Boga, seveda) in cilj (za vse navzoče in ne samo) skupaj z dobroto: »Kajti vse, kar je ustvaril Bog, je dobro in ničesar ne smemo zametovati, vse to pa uživamo z zahvaljevanjem. Saj vse posvečuje Božja beseda in molitev« (1Tim 4,4-5). Hrana je tako poistovetena v svoji globoki lastnosti pozitivnega daru, prejetega in za ponovno darovanje, katerega si ne moremo lastiti v škodo drugih. Usmeriti se moramo prek nehvaležnosti, tiste površnosti, ki nam daje, da tisto, kar prejmemo, jemljemo kot nekaj samoumevnega; prek samozadostnosti, ki nas slepi, da zadoščamo sami sebi; pa tudi prek brezbržnosti, ki nevtralizira drugega, ker vidi njegovo navzočnost preveč v napoto in v skrajnem primeru tekmovalno.

Če nas blagoslov hrane pelje od zgolj individualne posesivne logike kopičenja in uživanja do logike delitve in darovanja, je skupni obed v prvi vrsti kraj kroženja

»daru«, ki se pojavlja ob posameznih darovih. Značilna lastnost daru je, da kroži bolj ljubezen kot predmeti, bolj dobrota kot dobrine. Tako so skupni obroki resnični in pravi strateški kraji naših ljubeznivih srečanj z brati. Niso obvezni postanki za nabor kalorij pred zahtevnim apostolskim delom, temveč čas za bratstvo na visoki ravni. Če se bratstva ne more graditi ob hrani, postane to v drugih trenutkih in okoliščinah zelo težko.

Se nadaljuje

PREŽIVI BLAGOSLOVLJENE TRENUTKE V LETU 2016

Z BRATI MINORITI

minoriti.rkc.si

ROMANJE V ASSISI

Od 17. do 22. julija 2016

Družine in drugi prijatelji sv. Frančiška, poromali bomo v kraje, ki jih je svetnik zaznamoval s svojo navzočnostjo. Po njegovih stopinjah bomo odkrivali duha, ki po 800 letih še vedno živi. V šotorih pod asiškim nebom, v preprostosti in bratskem sožitju ter v stiku z Božjim stvarstvom bomo poskušali začutiti

čudovitost pristnočloveškega ... Skratka, idealna kraj in čas, da prisluhnemo sebi ter odpremo srce Božjemu »dotiku« po sv. Frančišku in sv. Klari. Program bo za odrasle in otroke.

Voditelja: p. Danilo Holc, tel.: 031 443 200;
e-pošta: danilo.holc@rkc.si
p. Damjan Tikvič, tel.: 031 834 720;
e-pošta: damjan.tikvic@rkc.si

Predvidena cena:

- odrasli **140 €**
- osnovnošolski otroci **80 €**
- predšolski otroci – brezplačno

Prijave sprejema p. Danilo Holc.

DUH ASSISIJA

dan duhovnosti,

sobota 24. oktober 2015

v Novem mestu
pri frančiškanih

»...tudi mene je
osvojil Kristus!«

prim. Flp 3, 12

Program dogajanja:

9. 30 Zbiranje

10. 00 – 10. 30 skupna adoračija
v cerkvi sv. Lenarta

10. 30 – 11. 00 čaj, kava, klepet ...

11. 00 predavanje s. Metke Kos, fmm
in različna pričevanja (v cerkvi)

12. 30 kosilo (poskrbijo frančiškani)

13. 30 delavnice

15. 00 sveta maša, ki jo bo daroval
novomeški škof msgr. Andrej Glavan

In suha zemlja je od žalosti suha
in oljke molčijo
in trava z ognjem ožgana
brez življenja
zaradi Božje smrti
oljke in trave in zemlja
trpljenju predane
molče govorijo:
božje nas je zadelo.

Benedikt Beno Lavrih

*Blagor tistemu redovniku,
ki nikjer ne najde večjega zadovoljstva in veselja
kakor le v najsvetejših Gospodovih pogovorih in delih
ter z njimi vodi ljudi k ljubezni do Boga
v radosti in veselju.*

Iz Frančiškovih Opominov